

Наредба № 20 от 10 февруари 2006 г. за изискванията към дейностите, извършвани на всички етапи от събирането до обезвреждането на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, както и тяхната употреба, пускане на пазара и транзитно преминаване

НАРЕДБА № 20 от 10 февруари 2006 г.

за изискванията към дейностите, извършвани на всички етапи от събирането до обезвреждането на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, както и тяхната употреба, пускане на пазара и транзитно преминаване

**Раздел I
Общи положения**

Чл. 1. (1) С тази наредба се определят ветеринарномедицинските изисквания при:

1. събиране, транспортиране, съхранение, обработка, преработка и употреба или обезвреждане на странични животински продукти с цел те да не представляват опасност за здравето на човека или животните;
2. предлагане на пазара, търговия и изнасяне на странични животински продукти и получените от тях продукти, посочени в чл. 42, чл. 44 - 57, 59 и чл. 61 - 78.

(2) Наредбата не се прилага за:

1. сурови храни за домашни любимци, които се предлагат в магазини за продажба на дребно или в помещения, намиращи се непосредствено до мястото на продажба, в които разфасоването и съхранението се извършват с цел директна доставка на място до крайния потребител;
2. течна мляко или коластра, които се обезвреждат или използват в животновъдния обект, където са добити;
3. цели трупове или части от трупове на диви животни, за които не съществуват съмнения, че са заразени с болести, предаващи се на човека или животните, трупове или части от диви животни, използвани за ловни трофеи, с изключение на риба, уловена с цел търговия;
4. сурова храна за домашни любимци, която е получена от животни, заклани в животновъдния обект, в който се отглеждат, и е предназначена за употреба на място, както и за лична консумация от собствениците на животновъдния обект;
5. кухненски отпадъци с изключение на кухненски отпадъци от транспортни средства, извършващи международни превози;
6. кухненски отпадъци, предназначени за храна за животни или за употреба в предприятия за производство на биогаз или тор;
7. яйцеклетки, ембриони и семенна течност, предназначени за разплодна дейност;
8. транзитно преминаване на странични продукти от животински произход по море или въздух.

(3) Изискванията на наредбата не се прилагат при ликвидирането и контрола на особено опасни заразни болести по животните.

Чл. 2. Междинни предприятия от категории 1, 2 и 3, складове, предприятия за изгаряне и съвместно изгаряне, предприятия за преработка от категории 1, 2 и 3 и химически предприятия за преработка на мазнини, предприятия за производство на биогаз и тор, предприятия за производство на храни за домашни любимци, предприятия за технически продукти, ако отговарят на изискванията по тази наредба, се регистрират по реда на чл. 262 от Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД) (ДВ, бр. 87 от 2005 г.).

Чл. 3. (1) Събирането, транспортирането, съхранението, обработката, преработката, обезвреждането, предлагането на пазара, изнасяне и транзитно преминаване на странични животински продукти и получените от тях продукти се извършва в съответствие с изискванията по тази наредба.

(2) Националната ветеринарномедицинска служба (НВМС) определя изискванията при внасяне и предлагане на пазара на продукти, които не са посочени в чл. 42, чл. 44 - 57, 59 и чл. 61 - 78.

(3) Националната ветеринарномедицинска служба контролира изпълнението на изискванията по ал. 1.

Раздел II

Категоризация, събиране, транспортиране, обезвреждане, преработка, употреба и междинно складиране на странични животински продукти

Чл. 4. (1) Материали от категория 1 са странични животински продукти, както и други материали, които ги съдържат:

1. всички части на трупа, в т. ч. кожи с косми и кожи без косми от:
 - а) животни, за които има съмнение, че са заразени с трансмисивни спонгиформни енцефалопатии (ТСЕ), или животни, при които наличието на ТСЕ е било официално потвърдено;
 - б) животни, убити при изпълнение на програма за ликвидиране на ТСЕ;
 - в) животни, различни от животни, отглеждани във ферми, и диви животни, в т. ч. домашни любимци, циркови животни и животни в зоопаркове;
 - г) опитни животни по смисъла на издадена от министъра на земеделието и горите наредба по чл. 149, ал. 3 ЗВД;
 - д) диви животни, за които има съмнение, че са заразени с болест, която се предава на човека или животните;
2. специфичнорискови материали (СРМ);
3. целите трупове на умрелите животни - в случай, че СРМ не са отстранени от тях;
4. продукти, получени от животни, на които са давани забранени вещества, съгласно издадена от министъра на земеделието и горите наредба по чл. 400, ал. 3 ЗВД и продукти от животински произход, съдържащи замърсители от околната среда и други субстанции, посочени в издадена от министъра на земеделието и горите наредба по чл. 62, ал. 2 ЗВД;
5. всички материали от животински произход, събрани при пречистване на отпадъчни води от предприятия за преработка на материали от категория 1 и други помещения, в които се отстраняват СРМ, включително отсевки, материали от обезпесчаване, смес от мазнини и масла, утайка и материали от канализацията на тези помещения, освен ако тези материали не съдържат СРМ;
6. кухненски отпадъци от транспортни средства, извършващи международни превози;
7. смес от материали от категория 1 с категория 2, или с категория 3 или и двете, в т. ч. материали, предназначени за преработка в предприятие за преработка на материали от категория 1.

(2) Материалите от категория 1 незабавно се събират, транспортират и идентифицират в съответствие с изискванията по чл. 7 - 13, освен ако в чл. 80 - 85 не са посочени други изисквания, и към тях се прилага една от следните мерки за:

1. директно обезвреждане като отпадък чрез изгаряне в регистрирано предприятие за изгаряне съгласно чл. 19, ал. 1;
2. преработване в регистрирано предприятие за преработка по един от методите от 1 до 5 от приложение № 1, а когато се използва метод за преработка 1 от приложение № 1, полученият материал се маркира с постоянна маркировка, а когато съществува техническа възможност - с миризма, след което да бъдат обезвредени като отпадък чрез изгаряне или съвместно изгаряне в регистрирано предприятие съгласно чл. 19, ал. 1;
3. преработване в регистрирано предприятие за преработка по метод 1 от приложение № 1, като полученият материал се маркира с постоянна маркировка, ако е технически възможно - с миризма, след което да бъдат обезвредени като отпадък чрез депониране на депо (с

изключение на материалите, посочени в ал. 1, т. 1, букви "а" и "б");

4. обезвреждане чрез депониране на депо - за кухненските отпадъци, посочени в ал. 1, т. 5;

5. обезвреждане по начин, одобрен от РВМС по реда на чл. 266 ЗВД, като тези начини могат да допълнят или да заменят методите, посочени в т. 1 до 4;

6. преработване по метода на алкална хидролиза съгласно приложение № 2 или по метода за получаване на биогаз чрез хидролиза под високо налягане съгласно приложение № 2 по реда на чл. 266 ЗВД;

7. преработване по метод за производство на биодизел съгласно приложение № 2, с изключение на материалите, посочени в чл. 4, ал. 1, т. 1, 2 и 3, при спазване на едно от следните изисквания:

а) по време на умъртвяването им животните са на възраст под 24 месеца;

б) животните са изследвани за ТСЕ съгласно изискванията на издадената от министъра на земеделието и горите Наредба за профилактика, ограничаване и ликвидиране на ТСЕ по чл. 47, ал. 3 ЗВД и резултатът от лабораторното изследване е отрицателен;

8. остатъците след преработката по т. 6 и 7 се маркират трайно, а когато това е технически възможно - с миризма, и се предприема една от следните мерки:

а) обезвреждане като отпадък чрез изгаряне или съвместно изгаряне в регистрирано предприятие;

б) обезвреждане като отпадък чрез депониране на депо;

в) последващо преработване в предприятие за производство на биогаз и обезвреждане на остатъците от производствения процес съгласно букви "а" и "б";

9. материалите по ал. 1, т. 5, остатъците след преработка и пепелта след изгарянето се обезвреждат съгласно т. 8, букви "а" и "б".

(3) Междинната обработка или съхранение на материали от категория 1 се извършва само в регистрирани междинни предприятия от категория 1.

Чл. 5. (1) Материали от категория 2 са странични животински продукти и други материали, които ги съдържат, както следва:

1. тор и съдържание на ферментационни остатъци;

2. всички материали от животински произход, събрани при пречистване на отпадъчни води от кланици, различни от предприятията по чл. 4, ал. 1, т. 4, или от предприятие за преработка на странични продукти от категория 2, включително отсевки, материали от

обезпесчаване, смеси от мазнини и масла, утайка и материали от канализацията на тези помещения;

3. продукти от животински произход, съдържащи остатъчни количества от ветеринарномедицински препарати и замърсители, посочени в наредбата по чл. 62, ал. 3 ЗВД;

4. продукти от животински произход, различни от материалите от категория 1, които са обект на внасяне и за които при проверките, предвидени в наредбата по чл. 188, ал. 2 ЗВД, е установено, че не отговарят на ветеринарномедицинските изисквания за внасяне;

5. животни и части от животни, различни от посочените в чл. 4, които са умрели, включително животни, убити с цел ликвидиране на заразна болест;

6. смес от материали от категория 2 с материали от категория 3, включително и такива, които са предназначени за преработка в предприятие за преработка от категория 2;

7. странични животински продукти, различни от материалите от категория 1 или 3.

(2) Материалите от категория 2 се събират, транспортират и идентифицират незабавно в съответствие с чл. 7 - 13, освен ако в чл. 80 - 85 не се посочват други изисквания, като се предприема една от следните мерки:

1. директно обезвреждане като отпадък чрез изгаряне в регистрирано предприятие за изгаряне;

2. преработване в регистрирано предприятие за преработка по един от методите от 1 до 5 от приложение № 1 или в случай, че РВМС изисква това, по метод за преработка 1 от приложение № 1, като полученият материал се маркира с постоянна маркировка, а когато съществува техническа възможност - с миризма, след което се:

а) обезвреждат като отпадък чрез изгаряне или съвместно изгаряне в одобрено предприятие за изгаряне или съвместно изгаряне;

б) преработват допълнително в производни на мазнини за употреба като органични торове или почвени подобрители или за други технически цели, различни от козметични препарати, фармацевтични и медицински средства, в одобрен химически завод за преработка на мазнини от категория 2 - за топени мазнини;

3. преработване в регистрирано предприятие за преработка по метод 1 от приложение № 1, като полученият материал се маркира с постоянна маркировка, а ако е технически възможно - с миризма, след което се:

а) използват за производство на органични торове или почвени подобрители - когато материалът, получен след преработката, съдържа животински протеини, след разрешение от ЕК;

б) преработят в одобрено предприятие за производство на биогаз или тор;

в) обезвреждат като отпадък чрез депониране на депо за отпадъци;

4. силажиране или използване като тор - за материали, получени от риба;

5. торът, ферментационните остатъци, млякото и коластрата да се:

а) използват непреработени като суровина в регистрирано предприятие за производство на биогаз, предприятие за производство на тор или да се обработят в регистрирано предприятие за технически продукти;

б) използват за наторяване в съответствие с изискванията на тази наредба;

в) преработят в предприятие за биогаз или в тор след разрешение от ЕК;

6. използват се за ловни трофеи, обработени в регистрирано предприятие за технически продукти - за цели трупове или части от трупове на диви животни, за които няма съмнения, че са заразени с болест, която се предава на човека или животните;

7. обезвреждат се по други методи или се използват с друго предназначение след разрешение от ЕК, като тези методи или предназначения могат да допълнят или заместят посочените в т. 1 до 6;

8. обработване по методите на алкална хидролиза, високотемпературна хидролиза при високо налягане, получаване на биогаз чрез хидролиза при високо налягане, производство на биодизел и процеса на газификация по Бруукс съгласно приложение № 2, като използването на тези методи се разрешава от РВМС по реда на чл. 266 ЗВД;

9. към получените в резултат на обработката по т. 8 материали се прилага един от следните методи :

а) обезвреждане съгласно чл. 4, ал. 2, т. 8, букви "а", "б" и "в";

б) последваща преработка в мастни производни съгласно чл. 5, ал. 2, т. 2, буква "б", без предварително да са подлагани на обработка по методите 1 - 5 от приложение № 1;

в) използване, преработване или обезвреждане съгласно чл. 5, ал. 2, т. 3, букви "а", "б" и "в", без предварително да са подлагани на обработка по метод 1 от приложение № 1;

10. материалите по ал. 1, т. 2, остатъците от производствения процес и пепелта след изгарянето се обезвреждат съгласно чл. 4, т. 8, букви "а" и "б".

(3) Междинната обработка или съхранение на материали от категория 2, различни от тор, се извършва само в регистрирани междинни предприятия за материали от категория 2.

Чл. 6. (1) Материали от категория 3 са странични животински продукти или други материали, които съдържат такива странични продукти, както следва:

1. части от трупа на заклани животни, които са годни за консумация от хора, съгласно наредбата по чл. 223 ЗВД, но не са предназначени за консумация от хора по търговски причини;

2. части от заклани животни, негодни за консумация от хора, без да е установен какъвто и да е признак на болест, която се предава на човека и животните, и са от трупове, годни за консумация от хора, съгласно наредбата по чл. 223 ЗВД;

3. кожи с косми и кожи без косми, копита и рога, свинска четина и пера, които произхождат от животни, заклани в кланица, след като са преминали предкланичен преглед, вследствие на който са обявени за годни за консумация от хора, съгласно наредбата по чл. 223 ЗВД;

4. кръв от животни, различни от преживни, които са заклани в кланица, след като са преминали предкланичен преглед, вследствие на който е установено, че са годни за консумация от хора;

5. странични продукти, получени при производството на продукти, предназначени за консумация от хора, в т. ч. кости и пръжки без мазнини;

6. хранителни продукти от животински произход или такива, които съдържат продукти от животински произход, различни от кухненски отпадъци, които са били предназначени за консумация от хора, но по търговски причини или поради проблеми, свързани с

производството, дефекти в опаковката или други дефекти са станали негодни за консумация от хора, при условие че не представляват риск за здравето на човека и животните;

7. сурово мляко, добито от животни, които не показват клинични признаци на болест, която се предава чрез млякото на човека или животните;

8. риба или други морски животни, с изключение на морски бозайници, уловени в открито море, с цел производство на рибно брашно;

9. пресни странични продукти от риба от предприятия, произвеждащи рибни продукти за консумация от хора;

10. черупки, странични продукти от люпилни и странични продукти от счупени яйца, получени от животни, които не са показали клинични признаци на болест, която се предава чрез тях на човека или животните;

11. кръв, кожи с косми и кожи без косми, копита, пера, вълна, рога, косми и козина от животни, които не са показали клинични признаци на болест, която се предава чрез тях на човека или животните;

12. кухненски отпадъци, различни от посочените в чл. 4, ал. 1, т. 5.

(2) Материалите от категория 3 се събират, транспортират и незабавно идентифицират в съответствие с чл. 7 - 13, освен ако в чл. 80 - 85 не се посочват други изисквания, като се прилага един от следните методи:

1. директно обезвреждане като отпадък чрез изгаряне в регистрирано предприятие за изгаряне;

2. преработване в регистрирано предприятие за преработка по един от методите от 1 до 5 от приложение № 1 или в случай, че РВМС изиска това - по метод за преработка 1 от приложение № 1, като в този случай полученият материал се маркира с постоянна маркировка, а когато съществува техническа възможност - с мизанс, след което да бъдат обезвреждани като отпадък чрез изгаряне или съвместно изгаряне в регистрирано предприятие за изгаряне или съвместно изгаряне, или да бъдат депонирани на депо за отпадъци;

3. преработване в регистрирано предприятие за преработка;

4. преработване в регистрирано предприятие за технически продукти;

5. използване като суровина в регистрирано предприятие за производство на храна за домашни любимци;

6. преработване в регистрирано предприятие за производство на биогаз или в предприятие за компостиране;

7. преработване в предприятие за производство на биогаз или компост - за кухненските отпадъци, различни от посочените в чл. 4, ал. 1, т. 5;

8. силажирани или преработени в тор - за материали от риба;

9. обезвреждане по други методи или използване с друго предназначение след разрешение от ЕК, като тези методи или предназначения могат да допълнят или заместят посочените в т. 1 до 8;

10. обработване по методите на алкална хидролиза, високотемпературна хидролиза при високо налягане, получаване на биогаз чрез хидролиза при високо налягане, производство на биодизел и процеса на газификация по Бруукс съгласно приложение № 2, като използването на тези методи се разрешава от РВМС по реда на чл. 266 ЗВД;

11. по отношение на получените материали в резултат на обработката се прилага един от следните методи:

а) обезвреждане съгласно чл. 4, ал. 2, т. 8, букви "а", "б" и "в";

б) подлагане на по-нататъшна преработка в мастни производни съгласно чл. 5, ал. 2, т. 2, буква "б" без предварително подлагане на обработка по методите 1 - 5 от приложение № 1;

в) използване, преработване или обезвреждане съгласно чл. 5, ал. 2, т. 3, букви "а", "б" и "в" без предварително подлагане на обработка по метод 1 от приложение № 1;

12. обезвреждане съгласно чл. 4, т. 8, букви "а" и "б" на всички материали от животински произход, събрани при пречистване на отпадъчни води от клиници, различни от предприятията по чл. 4, ал. 1, т. 4, или от предприятие за преработка на странични продукти от категория 3, включително отсеви, материали от обезпесчаване, смеси от мазнини и масла, утайка и материали от канализацията на тези помещения, остатъците от производствения процес и пепелта след изгарянето.

(3) Материалите, включително водата за почистване, които са били в контакт със сурово мляко и/или с мляко, пастьоризирано в съответствие с изискванията на наредбата по чл. 59, ал. 2 ЗВД, ако са обработени по един от следните методи:

1. "ултрависока температура" (УВТ);

2. стерилизация, при която се постига стойност на Fc (стерилизационен ефект), равна или по-голяма от 3, или която е осъществена при температура не по-малка от 115°C в продължение на 20 min или еквивалентна на нея;

3. пастьоризация или стерилизация, различна от посочената в т. 2 и последвана от:

а) процес на сушене с цел производство на сухо мляко; или

б) процес, при който стойността на pH се намалява и задържа в продължение най-малко на 1 h под 6,0 за продукти с киселено мляко;

4. предприятието, в което са извършени обработките по т. 1 - 3, осигурява проследяемост на обработените материали.

(4) За храна на животни могат да се използват:

1. материалите, включително водата за почистване, които са били в контакт с мляко, което е пастьоризирано в съответствие с изискванията на наредбата по ал. 3;

2. суроватката, произведена от продукти на млечна основа, които не са термично преработени, получена най-малко 16 h след съсирването на млякото, като стойността на pH е била по-ниска от 6,0 в момента, в който се изпраща за животновъдни обекти;

3. материалите и продуктите по т. 1 и 2 могат да се използват, ако са:

а) изпратени от предприятие, регистрирано в съответствие с изискванията на наредбата по ал. 3, и е гарантирана проследяемостта им;

б) материалите и продуктите по т. 1 и 2 се изпращат до ограничен брой животновъдни обекти, определени от РВМС и избрани на основание оценка на риска и изготвените контингенс планове за особено опасните заразни болести.

(5) Сурови материали, включително водата за почистване, които са били в контакт със сурово мляко, както и други материали, които не са обработени по методите, посочени в ал. 3 и 4, могат да се използват за храна на животни, ако се:

1. изпращат от предприятие, което е регистрирано в съответствие с изискванията на наредбата по ал. 3 и гарантира проследяемостта на изпратените материали;

2. изпращат до ограничен брой животновъдни обекти, определени от РВМС и избрани на основание оценка на риска и изготвените контингенс планове за особено опасните заразни болести, като наличните в тези обекти животни могат да се придвижват само:

а) директно в клиника, разположена в същата държава членка;

б) в друг животновъден обект, разположен в същата държава членка и за който РВМС гарантира, че всички възприемчиви към шап животни могат да напуснат обекта само:

ба) директно в клиника, разположена в същата държава членка;

бб) в животновъден обект, в който не се използват за храна на животни материалите и продуктите по алинея и след като е изтекъл 21-дневен карантинен срок от влизането на наличните животни.

(6) Междинна обработка и съхранение на материали от категория 3 се извършва само в регистрирани междинни предприятия за преработка на материали от категория 3.

Чл. 7. (1) Страничните животински продукти и продуктите от преработката им, с изключение на кухненски отпадъци, различни от посочените в чл. 4, ал. 1, т. 5, се събират, транспортират и идентифицират при спазване на следните изисквания:

1. материалите от категории 1, 2 и 3 са идентифицирани, съхранявани поотделно и със съответната маркировка по време на събирането и транспортирането;

2. преработените продукти са идентифицирани, съхранявани поотделно и със съответната маркировка по време на транспортирането.

(2) По време на транспортирането върху превозното средство, контейнера, кашона или друг опаковъчен материал се маркира информация за категорията странични животински продукти, а за преработените продукти - категорията странични животински продукти, от които те са получени, и:

1. означението "негоден за консумация от хора" - за материали от категория 3;

2. означението "негоден за консумация от животни" - за материали от категория 2, различни от животинска тор и съдържанието на храносмилателния тракт, както и преработени продукти, получени от тях;

3. означението "за обезвреждане" - за материали от категория 1 и преработени продукти, получени от тях;

4. означението "тор" - за тор и съдържание на ферментационни остатъци.

(3) Изискванията по ал. 1 и 2 не се прилагат за животинска тор, транспортирана в границите на животновъден обект или между животновъдни обекти на територията на страната.

Чл. 8. (1) Страничните животински продукти и преработените продукти се събират и транспортират в запечатани нови опаковки, в покрити водонепропускливи контейнери или транспортни средства.

(2) Транспортните средства, контейнерите, уредите или приборите, които се използват повторно, и тези, които са в контакт със странични животински продукти или преработени продукти, се почистват, измиват, дезинфекцират и подсушават след всяка употреба.

(3) Контейнерите, които се използват многократно, могат да се използват за превозване само на един вид продукт, с цел да се осигури защита от заразяване.

(4) Материалите за пакетиране се изгарят или обезвреждат съгласно инструкция, получена от РВМС, при спазване на Закона за управление на отпадъците (ДВ, бр. 86 от 2003 г.) и подзаконовите актове по прилагането му.

Чл. 9. (1) По време на транспортиране страничните животински продукти и преработените продукти се съпровождат от търговски документ по образец (приложение № 3) или от здравен сертификат, когато има изискване за това, като:

1. образецът е предназначен за използване в границите на ЕС и отговаря на изискванията по ал. 2;
2. регионалната ветеринарномедицинска служба може да изготви образец на търговски документ, различен от образца по т. 1, който да се използва само на територията на Република България;
3. когато е ангажиран повече от един превозвач, всеки превозвач попълва декларация, която се съдържа в образца на търговския документ (т. 7 от приложение № 3).

(2) Търговският документ:

1. се съставя и попълва съгласно образца, като се спазва последователността на точките в приложение № 3;
2. се съставя на български език и на официалния език на държавата членка по местоназначение, като може да бъде съставен и на други езици на ЕС, когато е придружен от официален превод или ако за това има предварително съгласие от компетентния орган на държавата членка по местоназначение;
3. се изготвя най-малко в три идентични екземпляра (един оригинал и две копия), като оригиналът придружава пратката до нейното крайно местоназначение и получателят е длъжен да го съхранява, а копията се съхраняват от производителя и превозвача;
4. оригиналът му се състои от един лист хартия, отпечатан двустранно, или когато се състои от повече от две страници, те са част от едно общо цяло и са неотделими една от друга.
5. когато се състои от повече от една страница, всяка отделна страница се номерира (като номер на страница от общ брой страници) в долната ѝ част, а в горната част се поставя кодовият (поредният) му номер;
6. оригиналът му се попълва и подписва от отговорното лице при спазване изискванията по чл. 9, ал. 2, като в търговския документ се посочват:
 - а) датата, на която материалът е взет от предприятието;
 - б) описание на материала, вкл. информацията, посочена в чл. 7, ал. 2, животинският вид - за материали от категория 3 и преработените продукти, получени от тях, предназначени за влагане в храна за животни, и номерът на ушната марка на животното, от което са получени продуктите, когато е необходимо;
 - в) количеството на материала;
 - г) мястото на произход на материала;
 - д) името и адресът на превозвача;
 - е) името и адресът на получателя и регистрационният номер, когато е необходимо;
 - ж) ветеринарният регистрационен номер на предприятието на произхода и видът и методите на преработка, когато е необходимо;
7. се съхранява най-малко в продължение на две години за представянето му на компетентните органи за проверка.

(3) Ако идентификацията на отделните елементи на пратката изисква към оригинала на търговския документ да се прибавят допълнителни страници, те стават част от оригинала на документа, поради което отговорното лице подписва всяка една допълнителна страница.

(4) Цветът на подписа на отговорното лице в търговския документ е различен от цвета на отпечатване на документа.

(5) Ветеринарните здравни сертификати се издават и подписват от компетентните власти на страната на произход.

Чл. 10. (1) Всички лица, които изпращат, транспортират или получават странични животински продукти, водят дневник за пратките.

(2) Дневниците съдържат информацията по чл. 9, ал. 2, т. 7, букви "а" и "б" и:

1. информацията по чл. 9, ал. 2, т. 6, букви "а", "д" и "ж" - когато се водят от лице, което изпраща странични продукти от животински произход;
2. информацията по чл. 9, ал. 2, т. 6, букви "а", "г" и "ж" - когато се водят от лице, което транспортира странични продукти от животински произход;
3. информацията по чл. 9, ал. 2, т. 6, букви "г" и "д" - когато се водят от лице, което получава странични продукти от животински произход.

(3) Изискванията по ал. 1 и 2 не се прилагат за животински тор, транспортиран в границите на животновъден обект или между животновъдни обекти на територията на страната.

Чл. 11. Лицата по чл. 10, ал. 1 съхраняват търговските документи, сертификатите и дневниците за период най-малко две години от датата на издаването им и ги представят пред РВМС при поискване.

Чл. 12. (1) Страничните животински продукти се транспортират при подходяща температура, за да се избегне всякакъв риск за здравето на животните или човека.

(2) Непреработените материали от категория 3, предназначени за производство на храна за животни или храна за домашни любимци, се транспортират охладени или замразени, с изключение на случаите, когато са били преработени до 24 h преди транспортирането.

(3) В транспортните средства за замразени материали се осигурява поддържането на подходяща температура по време на транспортирането.

Чл. 13. (1) Регионалната ветеринарномедицинска служба контролира събирането, транспортирането, използването и обезвреждането на страничните животински продукти, включително чрез проверки за воденето на необходимите дневници и документи, което удостоверява чрез поставяне на печат, когато това е необходимо.

(2) Когато инспекторът от Държавния ветеринарно-санитарен контрол (ДВСК) постави печат на една пратка странични продукти от животински произход или преработени продукти, той уведомява компетентните власти на страната по местоназначението на товара.

Чл. 14. (1) Преработвателните предприятия от категория 1, другите обекти, в които се отстраняват специфично-рискови материали, кланиците и преработвателните предприятия от категория 2 е необходимо да разполагат с условия за осъществяване на предварително пречистване за задържане и събиране на животинските материали като първоначален етап от пречистването на отпадъчните води.

(2) Оборудването, използвано за предварително пречистване, се състои от:

1. канални уловители или цедки с големина на отделните отвори не по-голяма от 6 mm в края на отточния поток на процеса;
2. системи, които гарантират, че преминаващите през тях твърди частици в отпадъчните води са не по-големи от 6 mm.

(3) Отпадъчните води от помещенията на обектите по ал. 1 преминат предварително пречистване, което осигурява условия цялата отпадъчна вода да се филтрира по време на процеса, преди да бъде отведена от канализационната система на съответното помещение, като не се допуска смилане или наддробяване на парчета, чрез което се улеснява преминаването на животински материал през процеса на предварително пречистване.

(4) Целият животински материал, задържан при процеса на предварително пречистване от помещенията на обектите по ал. 1, се събира и транспортира като материал от категория 1 или категория 2, след което се унищожава в съответствие с изискванията на тази наредба.

(5) Преминалите през процес на предварително пречистване отпадъчни води от помещенията на обектите по ал. 1 и отпадъчните води от помещенията, в които постъпват само материали от категория 3, се пречистват и третират при спазване на изискванията на Закона за опазване на околната среда и на другите специални закони и подзаконови нормативни актове в областта на околната среда.

Раздел III

Изисквания към междинните предприятия

Чл. 15. (1) За да бъдат регистрирани междинните предприятия от категории 1, 2 или 3, те трябва да отговарят най-малко на следните изисквания:

1. помещенията им са отделени от пътища и други сгради, като разположението на помещенията осигурява пълно разделение на материалите от категории 1 и 2 от материалите от категория 3 от получаването до изпращането им;

2. мястото за получаване на страничните животински продукти е покрито;
3. конструирани са по начин, даващ възможност за лесно почистване и дезинфекция, като подовите им са конструирани по начин, улесняващ оттичането на течности;
4. имат необходимите тоалетни, съблекални и мивки за персонала;
5. имат подходящи съоръжения за защита от вредители - насекоми, гризачи и птици;
6. разполагат със система за отвеждане на отпадъчните води;
7. имат подходящи помещения с достатъчен капацитет за съхранение, в които температурата се контролира и записва по всяко време;
8. разполагат със съоръжения за почистване и дезинфекция на контейнерите, в които се поставят страничните животински продукти при получаване, и със съоръжения за дезинфекция на транспортните средства (с изключение на кораби), с които тези продукти се превозват, включително колелата им.

(2) В междинните предприятия от категории 1, 2 и 3 се въвежда система за анализ на опасностите и критичните контролни точки.

Чл. 16. (1) В регистрираните междинни предприятия от категория 3 се извършва само събиране, сортиране, разфасоване, охлаждане, замразяване, временно съхранение и изпращане на материали от категория 3.

(2) Материалите от категория 3 се:

1. сортират по начин, недопускащ риск от разпространение на болест по животните;
2. обработват и съхраняват отделно от другите продукти през цялото време на тяхното сортиране или се съхраняват по начин, предотвратяващ разпространение на патогени;
3. съхраняват, когато е необходимо, охладени или замразени до повторното им изпращане.

Чл. 17. (1) В регистрираните междинни предприятия от категория 1 или 2 се извършват само събиране, обработване, временно съхранение и изпращане на материали от категория 1 или 2.

(2) Материалите от категория 1 или 2 се:

1. сортират по начин, недопускащ разпространение на болест по животните;
2. съхраняват по начин, който ги предпазва от контаминация, и при подходяща температура до изпращането им.
- (3) Отпадъчните води от предприятията се обработват по начин, който гарантира липсата на патогени.

Раздел IV

Изисквания към складовете за съхранение на материали от категории 1, 2 и 3

Чл. 18. (1) Складовете за съхранение на преработени продукти, получени от материали от категория 3, не се разполагат на една и съща площадка с помещения за съхранение на преработени продукти, получени от материали от категория 1 или 2, освен ако не са разположени в отделни сгради.

(2) Складовете за съхранение на материали от категории 1, 2 или 3:

1. разполагат с покрито пространство за получаване на продуктите;
2. се изграждат по начин, осигуряващ лесно почистване и дезинфекция, а подовите - по начин, осигуряващ оттичане на течностите в канализацията;
3. имат необходимия брой тоалетни, съблекални и мивки за персонала;
4. имат подходящи средства за защита срещу вредители - насекоми, гризачи и птици;
5. имат съоръжения за почистване и дезинфекция на контейнерите, в които се поставят получаваните странични животински продукти, и съоръжения за дезинфекция на транспортните средства, включително колелата им; това не се отнася за кораби.

(3) Продуктите по ал. 1 се съхраняват по начин, който ги предпазва от контаминация до изпращането им.

(4) В складовете за съхранение на материали от категории 1, 2 и 3 се въвежда система за анализ на опасностите и критичните контролни точки.

(5) Мляко, продукти на млечна основа и продукти - млечни деривати, които не са преработени по методите, посочени в чл. 50, ал. 2 - 4, и попадат в обхвата на материалите по чл. 6, ал. 1, т. 5, 6 и 7, се съхраняват при подходяща температура за избягване на всякакъв риск за здравето на хората или животните във:

1. складове, отговарящи на изискванията по ал. 2, 3 и 4;
2. специално предназначено за целта помещение на територията на млекопреработвателно предприятие, отговарящо на изискванията на наредбата по чл. 59, ал. 2 ЗВД.

(6) Микробиологичните показатели на проби, взети по време на съхранението, следва да отговарят на посочените в приложение 1, метод 7.

Раздел V

Изисквания към предприятията за изгаряне и съвместно изгаряне, за които не се прилага Наредба № 6 от 2004 г. за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци (ДВ, бр. 78 от 2004 г.)

Чл. 19. (1) Изгарянето или съвместното изгаряне на преработени продукти и на странични продукти от животински произход се извършва при условията и по реда на Наредба № 6 от 2004 г. за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци в инсталации, притежаващи разрешение, издадено по реда на чл. 37 ЗУО, или комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II ЗООС.

(2) В случаите по чл. 2, ал. 2, т. 1, буква „ж“ от наредбата по ал. 1 изгарянето или съвместното изгаряне на странични продукти от животински произход се извършва в предприятията, които отговарят на изискванията по чл. 20 - 25.

Чл. 20. (1) За да бъдат регистрирани от РВМС, предприятията за изгаряне или съвместно изгаряне отговарят на следните изисквания:

1. са проектирани, оборудвани и експлоатирани по начин, гарантиращ спазване изискванията на тази наредба;
2. съхраняват страничните животински продукти по начин, който ги предпазва от контаминация до обезвреждането им, и ги обезвреждат възможно най-бързо след постъпването им;
3. контейнерите и транспортните средства, които се използват за транспортиране на непреработени материали, се почистват на определено за целта място, а отпадъчните води се третират съгласно чл. 21;
4. разполагат с документирани процедури за почистване на всички части на помещенията и необходимото оборудване за почистването им.

(2) Контролът по хигиената включва редовни инспекции на оборудването и спазване на изискванията за предпазване на околната среда от замърсяване, като инспекциите се извършват на предварително определени интервали, а резултатите се документират и съхраняват за период най-малко две години.

(3) В предприятието се предприемат предпазни мерки срещу птици, гризачи, насекоми или други вредители, като за тази цел се изготвя документирана програма за борба с вредителите.

(4) Собственикът на предприятието за изгаряне или съвместно изгаряне предприема всички необходими мерки при приемането на страничните животински продукти с цел намаляване до минимум опасността за здравето на човека или животните.

Чл. 21. (1) Всяко предприятие за изгаряне или съвместно изгаряне се проектира, оборудва и експлоатира по начин, осигуряващ полученият в резултат от процеса газ да бъде загряван по контролиран и хомогенен начин в продължение най-малко на 2 s до температура не по-малка от 850°C, измерена близо до вътрешната страна или в друга разрешена от РВМС представителна точка на горивната камера.

(2) Всяка технологична линия на предприятията за изгаряне с голям капацитет се оборудва най-малко с една помощна горелка. Тази горелка се включва автоматично, когато температурата на горивните газове след последното подаване на въздух за поддържане на горенето се понижи под 850°C. Спомагателната горелка осигурява поддържането на температура 850 °C по време на операциите по пускане в действие и спиране на инсталацията за изгаряне, включително дотогава, докато в горивната камера има неизгорели отпадъци.

(3) Инсталациите за изгаряне или съвместно изгаряне с голям капацитет разполагат със системи за автоматично преустановяване на подаването на странични продукти от животински произход.

(4) Системата по ал. 3 гарантира преустановяване на подаването на странични продукти от животински произход в следните случаи:

- а) по време на операциите по пускане на инсталацията - до достигане на температура 850 °C;
- б) при всяко понижение на температурата под 850°C.

(5) Страничните животински продукти се поставят в пещта без пряк контакт на човека с тях.

Чл. 22. (1) Площадките на предприятията за изгаряне или съвместно изгаряне, включително и прилежащите им места за съхранение на странични животински продукти, се проектират по начин, непозволяващ отделяне на замърсяващи вещества в почвата, повърхностни или подземни води.

(2) На площадките на предприятията за изгаряне или съвместно изгаряне е необходимо да има възможност за съхранение на контаминирани дъждовни води и тяхното оттичане от площадката на предприятието за изгаряне или на контаминираната вода, получена в резултат на разливане или пожарогасителни операции.

(3) Капацитетът за съхранение на водите по ал. 2 осигурява тяхното изследване и пречистване преди освобождаването им.

Чл. 23. (1) Остатъчните вещества, получени при функционирането на предприятието за изгаряне или съвместно изгаряне, са минимални по количество и вредност съгласно изискванията на Наредба № 6 от 2004 г. за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци и се рециклират, където това е подходящо, в предприятието или извън него при спазване на изискванията на Закона за опазване на околната среда, както и на другите специални закони и подзаконови нормативни актове в областта на околната среда.

(2) Транспортирането и междинното съхранение на сухите отпадъчни вещества в прахообразна форма се извършват по начин, който не позволява тяхното разпръскване в околната среда.

Чл. 24. (1) За следене на параметрите и условията, свързани с процесите на изгаряне или съвместно изгаряне, се използват технически средства.

(2) Предприятията за изгаряне с голям капацитет и предприятията за съвместно изгаряне разполагат с оборудване за измерване на температурата.

(3) В досието за регистрация на предприятието се записват изискванията към процесите на измерване на температурата.

(4) Инсталираното автоматизирано оборудване за следене на температурите се контролира най-малко един път годишно.

(5) Калибрирането чрез паралелни измервания с референтни методи се извършва най-малко един път на три години.

(6) Резултатите от измерването на температурите се записват, съхраняват и представят по начин, даващ възможност на ветеринарния лекар, контролиращ предприятието, да проверява спазването на условията на функциониране, посочени в наредбата.

(7) При повреда или неправилно функциониране операторът намалява или прекратява операциите възможно най-бързо и осигурява предпоставки за възобновяване на нормалните условия на работа.

Чл. 25. (1) За да бъдат регистрирани от RBMC, предприятията за изгаряне или съвместно изгаряне с малък капацитет, за които не се прилагат изискванията на Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци, отговарят на следните изисквания:

1. използват се само за обезвреждане на трупове на домашни любимци или на материали по чл. 4, ал. 1, т. 2, чл. 5, ал. 1 и чл. 6, ал. 1;

2. използват се само за обезвреждане на материали от този животновъден обект - в случай, че се намират на територията на животновъден обект;

3. отговарят на изискванията по чл. 20, 21 и чл. 23 - 24.

(2) Когато предприятията за изгаряне или съвместно изгаряне с малък капацитет се използват за обезвреждане на страничните животински продукти по чл. 4, ал. 1, т. 2, те се разполагат върху терен, който се оттича лесно.

(3) Не се допускат селскостопански животни до предприятията и до страничните животински продукти, които ще бъдат изгаряни, или до пепелта, получена в резултат от изгарянето на странични животински продукти.

(4) Когато предприятие за изгаряне с малък капацитет е разположено на територията на животновъден обект:

1. се осигурява физическа преграда между предприятието и селскостопанските животни, тяхната храна и постеля, а когато е необходимо - подходящи ограждения;

2. оборудването се използва само за функционирането на предприятието, като не се използва другаде в животновъдния обект;

3. работниците му сменят горното си облекло и обувките всеки път, когато имат контакт със селскостопански животни или с храната за тях.

(5) Страничните животински продукти или получената от тях пепел се съхраняват в непропускащи течности съдове, които се етикетират.

(6) Работещите в предприятието контролират страничните животински продукти да са изгорени така, че да са напълно редуцирани до пепел, която се обезврежда чрез депониране на депо.

(7) Страничните животински продукти, които не са напълно изгорени, не се депонират, а се изгарят повторно или се унищожават по друг начин съгласно изискванията на наредбата.

(8) Всяко предприятие за изгаряне с малък капацитет се оборудва с устройство за последващо изгаряне.

(9) Собственикът на предприятието води дневник, който съдържа информация за:

1. количеството и категорията на страничните животински продукти;

2. вида на животните, от които са получени продуктите;

3. датата, на която се извършва изгарянето на продуктите.

(10) Регионалната ветеринарномедицинска служба извършва проверки най-малко един път годишно, за да се установи дали се спазват изискванията по тази наредба.

Раздел VI

Изисквания към преработвателните предприятия от категории 1 и 2

Чл. 26. (1) За да бъдат регистрирани, преработвателните предприятия от категории 1 и 2 отговарят на следните изисквания:

1. помещениата за преработката на страничните животински продукти не са разположени на една и съща площадка с клиници, освен ако не се намират в отделни сгради;

2. разполагат с разделени една от друга чиста и мръсна зона, като мръсната зона разполага с покрито пространство за получаване на странични животински продукти, изградено по начин, позволяващ лесното му почистване и дезинфекция;

3. разполагат с подове, изградени по начин, улесняващ оттичането на течности в канализацията;

4. разполагат с подходящи тоалетни, стаи за преобличане и мивки за персонала;

5. разполагат с достатъчен производствен капацитет за получаване на топла вода и пара за преработката на странични животински продукти;

6. когато е необходимо, в мръсната зона има оборудване за намаляване на размера на страничните животински продукти, както и оборудване за товарене на раздробени странични животински продукти с цел доставянето им за преработка;

7. всичките инсталации, в които се преработват странични животински продукти функционират в съответствие с изискванията по чл. 27; при термичната обработка всичките инсталации имат измервателно оборудване за следене на температурата по всяко време и на налягането в критичните точки, записващи прибори за непрекъснато записване на резултатите от тези измервания и подходяща система за безопасност за предотвратяване на недостатъчно нагряване;

8. за предотвратяване на последващо контаминиране на крайния продукт от новопостъпващи странични животински продукти е осигурено разделяне между зоната на предприятието, в която се разтоварват новопостъпващи за преработка странични животински продукти, зоната, в която те се подлагат на преработка и мястото за съхраняване на преработения продукт.

(2) Не се допускат външни лица и животни в предприятието.

(3) Изискването по ал. 1, т. 1 не се спазва, когато конвейерна система свързва разположени на една и съща площадка отделно преработвателно предприятие и клиници и:

1. има отделни входове, приемни площадки, оборудване и персонал, които обслужват отделно клиницата и преработвателното предприятие;

2. подлежащите на преработка странични животински продукти са с произход от същите помещения.

(4) Преработвателното предприятие се осигурява с подходящи съоръжения за почистване и дезинфекция на контейнерите, в които се получават страничните животински продукти, и на транспортните средства (с изключение на кораби), в които се транспортират.

(5) Транспортните средства се дезинфекцират, преди да напуснат "мръсната зона" на предприятието.

(6) Всички преработвателни предприятия се осигуряват със система за обезвреждане на отпадъчните води.

(7) Всяко преработвателно предприятие разполага със собствена или външна лаборатория, оборудвана за извършване на съответните изследвания, за които е одобрена от НВМС.

Чл. 27. (1) Страничните продукти от животински произход се съхраняват така, че да не се допуска контаминация до незабавното им преработване.

(2) Контейнерите и транспортните средства, използвани за транспортиране на непреработен материал, се почистват на специално избрано място, изградено по начин, който не води до риск от контаминиране на преработените продукти.

(3) Лицата, които работят в "мръсната зона", не влизат в "чистата зона", без да сменят или дезинфекцират работното облекло и обувките си.

(4) Оборудването, приборите и инструментите не се изнасят от "мръсната зона" и не се пренасят в "чистата зона", освен ако предварително не са почистени и дезинфекцирани.

(5) Собственикът на предприятието изработва и гарантира изпълнението на документирана процедура за:

1. контрол при движение на персонала между "мръсната зона" и "чистата зона" с въвеждане на принципите за лична дезинфекция и за дезинфекция на транспортните средства;

2. ограничаване достъпа на птици, гризачи, насекоми или други вредители и за борба с тях;

3. почистване на всички части от помещенията и оборудването, които са изградени така, че да позволяват лесно почистване и дезинфекция с подходящите дезинфектанти.

(6) Отпадъчните води от мръсната зона се пречистват и обработват по начин, който гарантира контрол върху патогенни микроорганизми.

(7) Контролът върху хигиената на околната среда и оборудването се осъществява чрез планови и редовни проверки, като резултатите от тях се документират и документите се съхраняват най-малко две години след изготвянето им.

(8) Инсталациите и оборудването се поддържат в добро функционално състояние, като измервателното оборудване се калибрира на редовни интервали от време.

(9) Преработените продукти се обработват и съхраняват по начин, по който се гарантира, че те няма да бъдат последващо контаминирани.

Чл. 28. (1) Технологичният план на преработвателните предприятия от категории 1 и 2 осигурява пълното разделяне на материали от категория 1 от материали от категория 2 от приемането на суровината до експедицията на получения преработен продукт.

(2) Регионалната ветеринарномедицинска служба разрешава временното използване на преработвателно предприятие от категория 2 за преработката на материали от категория 1 при възникване и разпространение на заразни болести или други извънредни обстоятелства, които водят до недостиг на капацитет в преработвателно предприятие от категория 1.

(3) В случаите по ал. 2 ветеринарният лекар, контролиращ предприятието, инспектира помещенията, преди отново да се използват за преработка на материали от категория 2, и съставя протокол.

(4) За всеки отделен метод на преработка се определят критични контролни точки (ККТ), определящи степента на прилаганата преработка.

(5) Критичните контролни точки включват:

1. размера на парчетата суровина;

2. температурата, която трябва да се достигне в процеса на термична обработка;

3. налягането, прилагано върху суровината;

4. времетраенето на процеса на термична обработка или скоростта на подаване в една непрекъсната система.

(6) За всяка практически приложима критична контролна точка се определят минимални задължителни технологични стандарти на процеса.

(7) Документацията на системата за анализ на опасностите и критичните контролни точки се съхранява в продължение най-малко на две години, за да се докаже, че за всяка отделна критична контролна точка са изпълнени минималните задължителни технологични показатели.

(8) За непрекъснато следене на условията на преработка се използват калибрирани манометри и записващи устройства.

(9) Материал, за който съществува вероятност, че не е преминал определената термична обработка, преминава отново през цялата технологична верига на термична обработка или се събира и преработва отново.

Чл. 29. (1) Страничните животински продукти се преработват по следните методи:

1. метод на преработка 1 от приложение № 1 за:

а) материали от категория 2, различни от тор и съдържание на ферментационни остатъци, мляко и коластра, предназначени за предприятия за производство на биогаз, предприятия за компостиране или предназначени за използване като органични торове или почвени подобрители;

б) материали от категория 1 и категория 2, предназначени за компостиране;

2. който и да е от методите на преработка от 1 до 5 от приложение № 1 за:

а) материали от категория 2, полученият от които протеин е предназначен за изгаряне или съвместно изгаряне;

б) материали от категория 2, получената от които след преработката мазнина е предназначена за химическо предприятие за преработка на мазнини;

в) материали от категория 1 или категория 2, предназначени за изгаряне или съвместно изгаряне.

(2) Регионалната ветеринарномедицинска служба може да изиска методът за преработка 1 от приложение № 1 да се прилага за материали от категория 1, предназначени за изгаряне или съвместно изгаряне.

(3) Продуктите, получени в резултат от преработката на материали от категория 1 или 2, с изключение на течни продукти, предназначени за предприятия за производство на биогаз или торове, се маркират трайно, когато е възможно - чрез миризма по метод, одобрен от РВМС по реда на чл. 266 ЗВД.

(4) Пробите от преработени продукти, предназначени за предприятия за производство на биогаз, компост или за депониране, трябва да са свободни от спори на устойчиви на високи температури патогенни бактерии (липса на *Clostridium perfringens* в 1 g от продуктите).

Чл. 30. (1) Регионалната ветеринарномедицинска служба извършва валидация на преработвателното предприятие в съответствие със следните процедури и показатели:

1. описание на процеса (чрез диаграма на поточността);

2. установяване на критичните контролни точки (ККТ), включително и технологията на процеса и скоростта на преработка на материала при непрекъснати системи;

3. спазването на специфичните технологични изисквания, посочени в тази наредба;

4. постигането на следните изисквания и показатели:

а) размер на парчетата, определени от размера на отворите на мелачното оборудване или от размера на отворите на ковачната матрица;

б) температура, налягане, времетраене на преработката и скорост на преработка на материала (за непрекъсната система) съгласно ал. 2 и 3.

(2) В случай на непрекъсната напорна система РВМС извършва валидация на следните процедури и показатели:

1. следене на температурата с постоянна термодвойка - отчитане и записване;

2. следене на напорната фаза (под налягане) чрез постоянен манометър, отчитане и записване на налягането;

3. отчитане на времето на преработката чрез времево-температурна диаграма и времево-напорна диаграма (на налягането);

4. калибриране на термодвойката и манометъра най-малко веднъж годишно.

(3) В случай на непрекъсната напорна система РВМС извършва валидация на следните процедури и показатели:

1. слеене на температурата и налягането чрез термодвойки или инфрачервен температурен датчик, както и чрез манометри за налягане, използвани в определени точки от технологичния процес по такъв начин, че температурата и налягането да отговарят на задължителните условия вътре в цялата непрекъсната система или в част от нея, като температурата и налягането се отчитат и записват;

2. резултатите от измерването на минималното време на преминаване вътре в цялата съответна част от непрекъснатата система, в която температурата и налягането отговарят на задължителни условия, се предоставят на ветеринарния лекар, контролиращ предприятието, чрез използване на неразтворими маркери (например MnO_2 (манганов диоксид) или чрез метод, даващ еквивалентни гаранции, като измерването и контролът на скоростта на технологичния процес се отчитат при валидацията в съответствие с ККТ, която може да се следи непрекъснато, а именно:

а) обороти в минута на подаващия винт (об./min);

б) електрическа мощност (ампери при определен волтаж);

- в) съотношение между изпаряване и кондензиране;
- г) брой на тактовете (ходовете на буталото) на помпата за единица време;
- 3. калибриране на измервателните и контролните уреди най-малко веднъж годишно.
- (4) Регионалната ветеринарномедицинска служба извършва валидация на предприятието при промяна на процеса и всеки път, когато сметне за необходимо.

Чл. 31. След преработката им продуктите, получени в преработвателните предприятия от категории 1 и 2, отговарят на изискванията по чл. 29, ал. 3 и 4.

Раздел VII

Изисквания към химическите предприятия за преработка на мазнини от категории 2 и 3

Чл. 32. (1) За да бъдат регистрирани, химическите предприятия за преработка на мазнини от категория 2 следва да преработват мазнини, получени след преработка на материали от категория 2, в съответствие със следните технологични процеси:

1. трансестерификация или хидролиза при температура не по-малка от 200°C при подходящо налягане в продължение на 20 min (глицерол, мастни киселини и естери);

2. сапунизация с натриева основа (NaOH) 12M (глицерол и сапун):

- а) за партиден процес - при температура 95°C в продължение на 3 h;
- б) за непрекъснат процес - при температура от 140°C, 2 bar (2000 hPa) в продължение на 8 min или при еквивалентни условия.

(2) В химическите предприятия за преработка на мазнини от категория 2 се:

1. въвеждат и прилагат методи за мониторинг и проверка на критичните контролни точки;
2. води дневник за информацията, получена по т. 1, който се представя на ветеринарния лекар, контролиращ предприятието, при поискване.

(3) За последваща преработка на животински мазнини, добити от материали от категория 1, се използват и други алтернативни методи, одобрени по реда на чл. 4, ал. 2, т. 5.

Чл. 33. Химическите предприятия за преработка на мазнини от категория 3 преработват мазнини, получени след преработка на материали от категория 3, и отговарят на изискванията по чл. 32.

Раздел VIII

Изисквания към предприятията за производство на биогаз и компост

Чл. 34. (1) Когато предприятие за производство на биогаз е разположено в сгради или район, в които са настанени селскостопански животни, това предприятие е на разстояние от мястото, където те са настанени, във всички случаи задължително при пълно физическо разделяне посредством ограждения между предприятието и животните, техните храна и постеля.

(2) Предприятието за производство на биогаз се оборудва със:

1. съоръжение за пастьоризиране/хигиенизиране, осигурено със:
 - а) инсталация за мониторинг на съотношението температура/време;
 - б) записващи средства за непрекъснато записване на тези измервания;
 - в) подходяща система за безопасност за недопускане на недостатъчно нагряване;
2. подходящи съоръжения за почистване и дезинфекция на транспортните средства и контейнери при тяхното напускане.

(3) Съоръжението по ал. 2, т. 1 не е задължително за предприятията за производство на биогаз, които преработват само странични животински продукти, преработени по метод за преработка 1 от приложение № 1, както и за предприятията за производство на биогаз, които преработват само материали от категория 3, преминали пастьоризиране/хигиенизиране на друго място.

Чл. 35. (1) Когато предприятие за компостиране е разположено в район, в който са настанени селскостопански животни, това предприятие е на разстояние от мястото, където те са настанени, във всички случаи задължително при пълно физическо разделяне посредством ограждения между предприятието и животните, техните храна и постеля.

(2) Предприятията за компостиране се осигуряват със:

1. затворен компостиращ реактор, който не може да бъде технологично елиминиран, оборудван със:
 - а) инсталация за мониторинг на съотношението температура/време;
 - б) записващи средства за непрекъснато записване на тези измервания;
 - в) подходяща система за безопасност за недопускане на недостатъчно нагряване;
2. подходящи съоръжения за почистване и дезинфекция на транспортните средства и контейнери, транспортиращи необработени странични животински продукти.

(3) Компостиращи системи, различни от посочените в ал. 2, се допускат, ако:

1. имат подходящи съоръжения за защита от вредители;
2. се поддържат по начин, който гарантира, че всички материали в системата са достигнали параметрите температура/време, когато е необходимо - и непрекъснат мониторинг на параметрите;
3. отговарят на всички други изисквания, посочени в наредбата.

Чл. 36. Предприятията за производство на биогаз или компост следва да разполагат със собствена лаборатория или да използват друга одобрена от НВМС лаборатория.

Чл. 37. (1) В предприятията за производство на биогаз или компост могат да бъдат преработвани само следните странични животински продукти:

1. материали от категория 2, когато се използва метод за преработка 1 от приложение № 1 в преработвателно предприятие от категория 2;
2. тор и ферментационни остатъци, мляко и коластра;
3. материали от категория 3;
4. материали, получени след преработване на материали от категория 1, при условие че е използван алтернативен метод, одобрен по реда на чл. 4, ал. 2, т. 5, и производството на биогаз представлява част от този алтернативен метод, а получените в резултат материали се обезвреждат съгласно изискванията, посочени за този метод.

(2) Страничните продукти се обработват и съхраняват по начин, по който се гарантира, че те няма да бъдат последващо контаминирани.

(3) Контейнерите и транспортните средства, използвани за транспортиране на непреработен материал, се почистват на специално място, изградено по начин, който не води до риск от контаминиране на преработените продукти.

(4) Собственикът на предприятието изработва и гарантира изпълнението на документирана процедура за:

1. ограничаване достъпа на птици, гризачи, насекоми или други вредители и за борба с тях;
2. почистване на всички части от помещенията и оборудването, които са изпълнени така, че да позволяват лесно почистване и дезинфекция с подходящите дезинфектанти.

(5) Контролът върху хигиената на околната среда и оборудването се осъществява чрез планови и редовни проверки, като резултатите от тях се документират.

(6) Инсталациите и оборудването се поддържат в добро функционално състояние, като измервателното оборудване се калибрира на редовни интервали от време.

(7) Ферментационните остатъци се обработват и съхраняват в предприятието по начин, който предпазва от повторна контаминация.

Чл. 38. (1) Материалите от категория 3, използвани като суровина в предприятие за производство на биогаз, разполагащо с инсталация за пастьоризация/хигиенизация, отговарят най-малко на следните изисквания:

1. максимален размер на парчетата преди постъпването им в инсталацията 12 mm;
2. минимална температура в целия материал в тази инсталация 70 °C;
3. минимално време на престой в инсталация без прекъсване 60 min.

(2) Материалите от категория 3, използвани като суровина в предприятие за компостиране, отговарят най-малко на следните изисквания:

1. максимален размер на парчетата преди постъпването им в инсталацията за компостиране 12 mm;
2. минимална температура в целия материал в реактора 70°C;
3. минимално време на престой в реактора при температура от 70°C (за всички видове материали) 60 min.

(3) Регионалната ветеринарномедицинска служба може да разреши прилагането на стандарти за преработка при спазване на изисквания, различни от тези по ал. 1 и 2, когато кухненските отпадъци са единственият страничен животински продукт, използван в предприятие за производство на биогаз или компост, при условие че гарантира постигането на един и същ ефект по отношение на намаляването на патогенните микроорганизми.

(4) Стандартите по ал. 3 могат да се прилагат и по отношение на кухненски отпадъци, които са смесени с животинска тор, отделено съдържание на ферментационни остатъци, мляко и коластра, при условие че полученият материал се разглежда като материал, получен от кухненски отпадъци.

(5) Когато животински тор, отделено съдържание на ферментационни остатъци, мляко и коластра са единственият материал от животински произход, преработван в предприятие за производство на биогаз или компост, РВМС може да разреши прилагането на специфични изисквания, различни от определените в ал. 1 - 4, при условие че:

1. материалът не представлява риск за разпространение на заразна болест;

2. остатъците или компостът се разграждат като необработен материал.

Чл. 39. Пробите, взети от ферментационни остатъци или от компост при напускане на продуктите от предприятието за производство на биогаз или компост, отговарят на показателите, посочени в приложение № 2.

Чл. 40. В предприятията за производство на биогаз или компост задължително се въвежда система за анализ на опасностите и критичните контролни точки.

Раздел IX

Изисквания към преработвателните предприятия от категория 3

Чл. 41. (1) За да бъдат регистрирани, преработвателните предприятия от категория 3 следва да отговарят на изискванията по чл. 26, 27 и 30 и на следните изисквания:

1. помещенията за преработка на материали от категория 3 не са разположени на една и съща технологична площадка с помещения, в които се преработват материали от категория 1 или категория 2, или са в отделни сгради;

2. имат оборудване за установяване наличието на неприсъщи материали в страничните животински продукти;

3. имат подходящо заключващо се помещение, което се ползва от ветеринарния лекар, контролиращ предприятието (когато се изисква периодично или постоянно присъствие на ветеринарен лекар).

(2) Регионалната ветеринарномедицинска служба може да разреши помещенията за преработка на материали от категория 3 временно да се използват за преработка на материали от категория 1 или 2 при възникване на заразна болест или при други извънредни и непредвидими обстоятелства, които водят до недостатъчен капацитет на предприятията за преработка от категория 1 или 2.

(3) В случаите по ал. 2 ветеринарният лекар, контролиращ предприятието, инспектира отново помещенията, преди да се използват за преработка на материали от категория 3, за което съставя протокол.

Чл. 42. (1) За производство на преработени животински протеини и други храни за животни се използват само материали от категория 3, посочени в чл. 6, ал. 1, т. 1 - 10, които се обработват, съхраняват и транспортират съгласно изискванията по чл. 7 - 13.

(2) Преди преработката страничните продукти се проверяват за наличие на неприсъщи материали, които незабавно се отстраняват.

Чл. 43. (1) Критичните контролни точки, които определят степента на топлинна обработка, прилагана в процесите, се определят за всеки метод на преработка, посочен в приложение № 1, като за критичните контролни точки се определят най-малко следните критични граници:

1. размерът на частиците суровина;

2. температурата, която трябва да бъде достигната при термичната преработка;

3. налягането, което се прилага върху суровината, когато е приложимо;

4. продължителността на термичната преработка или скоростта на подаване при непрекъснатата система.

(2) Критичните контролни точки се включват в технологичната документация на процеса.

(3) В случаите на непрекъснат мониторинг на процеса се използват калибрирани уреди за измерване.

(4) Записите от мониторинга на ККТ и от калибрирането на уредите се съхраняват за период най-малко две години.

(5) Материали, за които няма доказателства по ал. 4, че са преминали специфична термична обработка, преминават отново термична обработка или се събират и преработват.

(6) Взетите проби от крайния продукт по време на съхранението му или при напускане на преработвателното предприятие следва да отговарят на показателите, посочени в приложение № 1, метод 7.

(7) Неизползваните преработени продукти се маркират и се:

1. обезвреждат като отпадък чрез изгаряне или съвместно изгаряне в предприятие за изгаряне или съвместно изгаряне;

2. обезвреждат на депо за отпадъци;

3. преработват в предприятие за производство на биогаз или компост.

Чл. 44. (1) Преработените животински протеини от бозайници се преработват по метод 1 от приложение № 1.

(2) Докато е в сила забраната за изхранване на животни с преработени животински протеини, се прилага една от следните обработки:

1. протеините може да се обработват веднага след преработката им и преди обезвреждането им като отпадък по методи от 1 до 5 или метод 7 от приложение № 1, като протеините се маркират с постоянна маркировка с боя или по друг начин, одобрен от РВМС;

2. преработените животински протеини от бозайници, предназначени за производство на храни за домашни любимци, се обработват по един от методите от 1 до 5 или метод 7 от приложение № 1.

(3) Протеините по ал. 2, т. 2 се транспортират в специални контейнери, които не се използват за транспортиране на странични животински продукти или храни за селскостопански животни.

(4) Транспортирането се извършва директно от преработвателното предприятие от категория 3 до предприятието за производство на храни за домашни любимци.

Чл. 45. (1) Преработеният животински протеин, който не е от бозайници (с изключение на рибно брашно), се преработва по методи от 1 до 5 или метод 7 от приложение № 1.

(2) Рибното брашно се преработва по един от методите от 1 до 7 от приложение № 1 или по друг метод, одобрен от РВМС по реда на чл. 266 ЗВД, който гарантира, че продуктът отговаря на микробиологичните показатели, посочени в приложение № 1, метод 7.

Чл. 46. (1) Преработените животински протеини се пакетират и съхраняват в нови или стерилизирани чували или в подходящи контейнери, когато са в насипно състояние.

(2) Собственикът на предприятието предприема необходимите мерки, за да гарантира намаляване до минимум на кондензацията в контейнерите за съхранение в насипно състояние, в транспортните ленти и съоръжения, както и в подемните съоръжения.

(3) Собственикът на предприятието предприема необходимите мерки, за да гарантира предпазването на преработените животински протеини от случайно контаминиране в контейнерите за съхранение в насипно състояние, в транспортните ленти и съоръжения, както и в подемните съоръжения.

(4) Оборудването за преработените животински протеини се поддържа чисто и сухо и се разполага по начин, който позволява лесната му проверка, като местата за съхранение се изпразват и почистват редовно всеки път, когато производственият процес го изисква.

(5) Преработените животински протеини се поддържат сухи и местата за съхранение се предпазват от влага и кондензация.

Чл. 47. (1) За производство на кръвни продукти се използва кръв от животни по чл. 6, ал. 1, т. 1 и 2.

(2) Кръвните продукти се обработват по един от методите от 1 до 5 или по метод 7 от приложение № 1 или по друг метод, който гарантира, че продуктите отговарят на микробиологичните показатели, посочени в приложение № 1, метод 7.

Чл. 48. (1) Топените животински мазнини и рибното масло отговарят на изискванията по чл. 42 - 43 и са получени по един от следните начини:

1. за топени животински мазнини:

а) съгласно издадена от министъра на земеделието и горите наредба по чл. 223 ЗВД;

б) да са преминали термична преработка при една от следните температури:

ба) над 70°C най-малко за 30 min;

бб) над 90°C най-малко за 15 min;

бв) най-малко 80°C при продължителен процес на топене;

в) по един от методите от 1 до 5 или по метод 7 от приложение № 1;

2. за рибно масло - по метод 6 от приложение № 1.

(2) Топените животински мазнини от преживни животни се пречистват по начин, който гарантира ниво на остатъчни неразтворими примеси под 0,15 % тегло.

Чл. 49. (1) При опаковане на топените животински мазнини и рибното масло се използват нови или предварително почистени контейнери, като се вземат мерки за предпазване от повторното им замърсяване.

(2) При транспортиране на топени животински мазнини и рибно масло в насипно състояние тръбите, помпите, контейнерите и другите съдове за съхранение или транспортиране в насипно или течно състояние се почистват и проверяват преди употребата им.

Чл. 50. (1) Сурово мляко и коластра, които не са предназначени за консумация от хора, могат да се предлагат на пазара, когато са получени от здрави животни, които отговарят на изискванията на наредбата по чл. 223 ЗВД.

(2) Сурово мляко, термично преработено мляко или преработени млечни продукти се подлагат на термична преработка при над 72°C най-малко за 15 s или друга комбинация температура/време, която има еквивалентен ефект и дава отрицателна реакция за фосфатазен тест.

(3) Преработката по ал. 2 се последва от процес на сушене - за сухо мляко или сухи млечни продукти, или процес, при който рН се намалява под 6 и се поддържа в продължение най-малко на един час - за кисели млечни продукти.

(4) След процеса на сушене на сухото мляко или сушените млечни продукти се вземат мерки за предпазване на крайния продукт от замърсяване.

(5) Крайният продукт се опакова в нови контейнери; мляко, млечни продукти или коластра в насипно състояние се транспортират в транспортни средства или контейнери, които предварително са дезинфекцирани с дезинфекционни средства, разрешени от РВМС.

(6) Мляко, продукти на млечна основа и продукти - млечни деривати, които не са преработени по методите, посочени в чл. 2 - 4, и попадат в обхвата на материалите, описани в чл. 6, ал. 1, т. 5, 6 и 7, се събират, транспортират, преработват, използват и съхраняват от предприятия, регистрирани по реда на чл. 262 ЗВД.

Чл. 51. (1) За производство на желатин се използват материали от категория 3, които са преминали обработка с киселина или основа, последвана от едно или няколко изплаквания, след това рН се коригира, като желатинът се отделя чрез термична обработка веднъж или няколко пъти последователно и се пречиства чрез филтрация и стерилизация.

(2) След процеса по ал. 1 желатинът може да премине процес на сушене, а когато е необходимо и пулверизация или напастяване.

(3) При производството на желатин не се допуска използването на консервиращи вещества освен SO₂ (серен диоксид) и H₂O₂ (водороден пероксид).

Чл. 52. (1) Желатинът се опакова, съхранява и транспортира по начин, който изключва замърсяването му.

(2) Материалите за опаковане се съхраняват в отделно помещение.

(3) Желатинът се опакова в отделно помещение или на определено за тази цел място.

(4) Върху материалите за опаковане се поставя надпис: "Желатин, подходящ за консумация от животни".

Чл. 53. (1) Хидролизиращият протеин отговаря на следните изисквания:

1. при производството му са взети всички мерки за недопускане замърсяването на материалите от категория 3;

2. има молекулно тегло под 10 000 Da.

(2) Хидролизиран протеин, получен изцяло или частично от кожи с косми или кожи без косми от преживни животни, се произвежда в преработвателно предприятие, регистрирано само за тази цел, като материалите от категория 3 са преминали обработка чрез потапяне в солов разтвор, обработка с гасена вар и интензивно изплакване, последвани от един от методите:

1. обработка при рН над 11 за повече от 3 h при температура над 80 °C, последвана от топлинна обработка над 140°C за 30 min и налягане над 3,6 bar;

2. обработка при рН от 1 до 2, последвана от обработка при рН над 11 и топлинна обработка над 140°C за 30 min и налягане над 3 bar;

3. друг процес с еквивалентен ефект, одобрен от РВМС.

Чл. 54. (1) Дикалциевият фосфат се получава чрез процес, при който костните материали от категория 3 са напълно разбити, преминали са процес на извличане на мазнините с гореща вода и са обработени с разреждана солна киселина (с минимална концентрация 4 % и рН<1,5) за период най-малко два дни.

(2) След приключване на процеса по ал. 1 се извършва обработка на получената фосфорна течност с варов разтвор в резултат на преципитация на дикалциевия фосфат при рН от 4 до 7 и сушене с въздух на преципитата с начална температура между 60 и 325°C и крайна температура между 30 и 65°C или еквивалентен процес, одобрен от органите на РВМС по реда на чл. 266 ЗВД.

(3) За производство на дикалциев фосфат се използват кости без мазнини, добити от животни, преминали предклагичен и следклагичен преглед, чието месо е годно за консумация от хора.

Чл. 55. (1) Трикалциевият фосфат се получава чрез процес, при който:

1. костните материали от категория 3 са напълно разбити и са преминали процес на извличане на мазнините при насрещен поток гореща вода (костни частици, по-малки от 14 mm);

2. е извършена продължителна обработка с пара при 145°C в продължение на 30 min при налягане 4 bar;

3. е извършена сепарация на протеиновия бульон от хидроксипатита (трикалциев фосфат) чрез центрофугиране;

4. е извършена гранулация на трикалциевия фосфат след сушенето в течна среда с въздух при 200°C.

(2) Процесът по ал. 1 може да се замени с еквивалентен процес, одобрен от РВМС по реда на чл. 266 ЗВД.

Чл. 56. (1) За производство на колаген се използват материали от категория 3, които са преминали процес на измиване, коригиране на рН чрез киселина или основа, последвани от едно или няколко изплаквания, филтриране и пресуване.

(2) Не се допуска използването на консервиращи вещества при производство на колаген, освен на разрешените от РВМС.

(3) Колагенът се опакова, съхранява и транспортира по начин, който не допуска замърсяването му.

(4) Материалите за опаковане на колаген се съхраняват в отделно помещение.

(5) Колагенът се опакова в отделно помещение или на определено за тази цел място.

(6) Върху материалите за опаковане се поставя надпис: "Колаген, подходящ за консумация от животни".

Чл. 57. Яйчните продукти се получават по един от следните начини:

1. по един от методите от 1 до 5 или 7 от приложение № 1;

2. по друг метод, който гарантира, че продуктите отговарят на микробиологичните показатели, посочени в приложение № 1, метод 7;

3. съгласно изискванията на наредбата по чл. 223 ЗВД.

Чл. 58. В преработвателните предприятия от категория 3 се въвежда и прилага система за анализ на опасностите и критичните контролни точки.

Раздел X

Изисквания към предприятията за производство на храни за домашни любимци и предприятия за технически продукти

Чл. 59. (1) За да бъдат регистрирани, предприятията за производство на храни за домашни любимци, дъвчащи предмети за кучета и технически продукти (различни от органични торове), почвени подобрители и масни производни, получени от материали от категория 2, следва да имат подходящо оборудване за:

1. безопасно съхранение и обработка на входящите материали;

2. обезвреждане на неизползваните странични продукти.

(2) При липса на оборудване по ал. 1, т. 2 неизползваните странични продукти се изпращат в предприятие за изгаряне или съвместно изгаряне.

(3) Собственикът на предприятието, обект на ограничителни мерки по отношение здравеопазването на животните, гарантира, че в предприятието:

1. има въведени методи за мониторинг и проверка на критичните контролни точки;

2. се вземат проби за анализи в лаборатория, одобрена от НВМС, за извършване на изследвания за проверка на изпълнението на изискванията по тази наредба;

3. се води дневник с информацията по т. 1 и 2, който се представя на ветеринарния лекар, контролиращ предприятието, като резултатите от проверките и изследванията се съхраняват най-малко две години.

(4) Собственикът на предприятието уведомява ветеринарния лекар, контролиращ предприятието, при съмнение за опасност за здравето на човека или животните.

Раздел XI

Изисквания при предлагане на пазара

Чл. 60. (1) Не се допуска изпращането на странични животински продукти и получените от тях продукти, посочени в чл. 42, чл. 44 - 57, 59 и чл. 61 - 78, от:

1. животновъден обект, разположен в район, обект на ограничителни мерки поради възникване на болест, към която животните, от които е получен продуктът, са възприемчиви;
2. предприятие или район, от които придвижването и търговията представляват опасност за здравето на животните, освен в случаите, когато продуктите са обработени в съответствие с изискванията на тази наредба.

(2) Страничните животински продукти могат да се получават от животни, които:

1. произхождат от животновъден обект, територия или част от територията (когато се отнася за аквакултури - от ферма, зона или част от зона), които не са във връзка с мерки за контрол на болести или свързани със заразна болест, посочена в наредбата по чл. 47, ал. 3 ЗВД;
2. не са закрани в предприятието, в което по време на клането е имало животни, които са болни или съмнително болни от заразна болест.

(3) При условие че са спазени изискванията по ал. 2, т. 1 за контрол на болестите, предлагането на пазара на странични животински продукти и продукти от тях, посочени в чл. 42, чл. 44 - 57, 59 и чл. 61 - 78, и получени от животни, идващи от територия или част от територия, обект на ограничителни мерки от РВМС, но които не са болни или съмнително болни, се разрешава, при условие че:

1. са получени, обработени, транспортирани и съхранявани отделно от продуктите, които отговарят на всички здравни изисквания или по различно време от тях;
2. са преминали обработка, която гарантира ликвидирането на причинителя на заразната болест, съгласно изискванията на наредбата в предприятие, регистрирано за целта от РВМС;
3. са идентифицирани;
4. отговарят на изискванията по чл. 41 - 77 или на други изисквания, одобрени от ЕК; в някои конкретни случаи могат да бъдат формулирани изисквания, различни от посочените в т. 1, след решение на ЕК, при което ЕК може да поиска информация относно прилагането на мерките, свързани със здравеопазването на животните, или изследванията, които те трябва да преминат, както и за специфичните особености на болестта при съответния животински вид.

Чл. 61. Преработените животински протеини и другите продукти, които се използват за производство на храна за животни, могат да се предлагат на пазара или да се изнасят при условие, че:

1. са произведени в регистрирано предприятие за преработка на материали от категория 3;
2. са произведени само от материали от категория 3, обработени, преработени, съхранявани и транспортирани съгласно изискванията по чл. 41 - 57.

Чл. 62. (1) Храните за домашни любимци, дъвчащите предмети за кучета, техническите продукти, различни от посочените в ал. 2 и 3, както и страничните животински продукти, посочени в чл. 63 - 78, могат да се предлагат на пазара, когато е спазено едно от следните условия:

1. отговарят на изискванията по чл. 63 - 78;
2. отговарят на изискванията по т. 1 - за продукти, които могат да се използват за технически продукти и за производство на храна за животни и за които в чл. 63 - 78 не са посочени изисквания;
3. идват от регистрирани предприятия, които се контролират в съответствие с изискванията по чл. 60, или от други предприятия, регистрирани от РВМС - за посочените в чл. 63 - 78 странични животински продукти.
- (2) Органичните торове и почвените подобрители, произведени от преработени продукти, различни от продуктите, получени от естествени торове и ферментационни остатъци, могат да се предлагат на пазара, когато отговарят на изискванията по тази наредба.
- (3) Масните производни, получени от материали от категория 2, могат да се предлагат на пазара, когато:
 1. са произведени в одобрен химически завод за преработка на мазнини от категория 2, от преработени мазнини, получени след преработка на материали от категория 2 в регистрирано преработвателно предприятие от категория 2 по един от методите за преработка от 1 до 5 от приложение № 1;
 2. са обработени, преработени, съхранявани и транспортирани в съответствие с изискванията по чл. 28, 29 и чл. 34 - 39;
 3. отговарят на изискванията по чл. 41 - 57.

Раздел XII

Изисквания към храни за домашни любимци и дъвчащи предмети за кучета

Чл. 63. (1) За производство на храни за домашни любимци и дъвчащи предмети за кучета се използват само странични продукти, посочени в чл. 6, ал. 1, т. 1 - 10.

(2) Сурови храни за домашни любимци могат да се произвеждат само от странични продукти, посочени в чл. 6, ал. 1, т. 1.

(3) Консервираните храни за домашни любимци преминават топлинна обработка със стойност на Fc (стерилизационен ефект) над 3.

(4) Преработените храни за домашни любимци, с изключение на консервите, преминават термична обработка над 90 °C във вътрешността на продукта, като след преработката се вземат всички предпазни мерки, за да се гарантира, че продуктът няма да бъде контаминиран, и той се пакетира в нов материал за пакетиране.

(5) Дъвчащите предмети за кучета преминават термична обработка, която гарантира унищожаването на патогенните микроорганизми (включително салмонели), като след преработката се вземат всички предпазни мерки, за да се гарантира, че продуктът няма да бъде контаминиран, и той се опакова в нов материал за опаковане.

(6) Суровите храни за домашни любимци се опаковат в нов водонепропусклив материал, като собственикът на предприятието взема необходимите мерки за гарантиране, че продуктът няма да се контаминира по време на производствения процес до мястото на продажба, и върху материала за опаковане се поставя означение "Само за храна за домашни любимци".

(7) По време на производството и/или по време на съхранението (преди експедицията) се вземат случайни проби с цел верификация на съответствието с показателите, посочени в приложение № 1, метод 7.

(8) За консервирани храни за домашни любимци, които са преминали топлинната обработка по ал. 3, не са необходими изследвания за салмонели и ентеробактерии.

Раздел XIII

Изисквания към продукти, получени от странични животински продукти

Чл. 64. (1) Търговията с непреработен тор от видове, различни от птици или едногодишни, се допуска само, ако торът е:

1. получен от животни от обекти, които не са обект на ограничения поради наличие на трансмисивни болести;
2. предназначен за разпръскване под контрола на органите на НВМС на място, което е част от животновъден обект, разположен от двете страни на границата между две държави членки.

(2) Органите на НВМС разрешават въвеждане на територията на страната на:

1. животински тор за преработка в регистрирани предприятия за технически продукти, предприятия за производство на биогаз или на тор с цел производство на преработен тор и преработени продукти от тор, като при регистриране на тези предприятия се взема предвид произходът на тора;
2. животински тор за разпръскване в животновъден обект, като това въвеждане може да се извърши със съгласието на компетентните органи на двете страни; когато се дава такова съгласие се вземат предвид произходът на тора, предназначението му и здравните изисквания към животните.

(3) По време на транспортирането непреработеният тор се придружава от ветеринарен здравен сертификат по утвърден образец, одобрен със заповед на генералния директор на НВМС.

Чл. 65. (1) Търговия с непреработен тор от птици се допуска, когато торът произхожда от област, която не е обект на ограничения поради наличие на Нюкасълска болест или инфлуенца по птиците.

(2) Непреработен тор от птици стада, ваксинирани срещу Нюкаслска болест, не може да се изпраща до област, в която не се извършва такава ваксинация.

(3) По време на транспортирането непреработеният тор се придружава от ветеринарен здравен сертификат по утвърден образец, одобрен със заповед на генералния директор на НВМС.

Чл. 66. Търговията с непреработен тор от еднокопитни се извършва без ограничения.

Чл. 67. (1) Преработен тор и преработени продукти от тор се предлагат на пазара, когато:

1. са получени в регистрирано предприятие за технически продукти, биогаз или тор;
2. са преминали термична обработка над 70°C за най-малко 60 min или еквивалентен процес;
3. резултатите от микробиологичните изследвания показват отсъствие на салмонели (в 25 g продукт) и ентеробактерии (брой на аеробни бактерии: < 1000 cfu/g обработен продукт);
4. са преминали процес на намаляване на спорообразуващи бактерии и токсинообразуване;
5. се съхраняват в херметически затворени помещения или опаковки по начин, който не позволява вторичната им контаминация, замърсяване и намокряне.

(2) Предлагащото на пазара на гуано не е обект на здравни изисквания към животните.

Чл. 68. Търговия със серум от еднокопитни се допуска, когато е получен:

1. от животни, които не са показали признаци на заразна болест, към която са възприемчиви;
2. в центровете, за които няма здравни ограничения, наложени от РВМС.

Чл. 69. (1) Търговия със сурови или охладени кожи се допуска, ако са добити от животни, които отговарят на следните изисквания:

1. домашните овце, кози или еднокопитните животни са пребивавали на територията на страната най-малко 21 дни непосредствено преди клането или от момента на раждането си, когато са на възраст до 21 дни;
2. животните не произхождат от животновъден обект или район, обект на ограничителни мерки поради възникване на огнище от шап, бруцелоза по овцете, козите и свинете, класическа чума по свинете, везикулозна болест по свинете или контагиозна парализа по свинете (Тешенска болест);
3. не са добити в клиника, в която са установени шап, чума по свинете, везикулозна болест по свинете или контагиозна парализа по свинете (Тешенска болест);
4. не са обект на здравни ограничителни мерки по животните съгласно изискванията на наредбата по чл. 47, ал. 3 ЗВД.

(2) Не се допуска търговия със сурови или охладени кожи в случаите, когато през последните 12 месеца е регистрирана Африканска чума по свинете.

(3) Търговия с обработени кожи се допуска, когато всяка партида е придружена от документ, който удостоверява, че кожите са обработени, а партидата не е била в контакт с други продукти от животински произход или животни, които представляват опасност от разпространение на трансмисивни болести.

Чл. 70. Изискванията по чл. 69 не се прилагат за:

1. кожи от еднокопитни и двукопитни животни, включени в наредбата по чл. 223 ЗВД;
2. кожи, които са преминали процес на дъбене;
3. полуобработени и обработени кожи (обработена кожа - "ует блу", солена мариновани, обработени с варов разтвор и държани в саламура при pH от 12 до 13 в продължение най-малко на 8 h).

Чл. 71. (1) Търговията с трофеи от еднокопитни, двукопитни и птици, преминали пълно препариране, гарантиращо съхранението им при температура на околната среда, и трофеи от видове, различни от копитни и птици, се извършва без ограничения.

(2) Търговията с трофеи от еднокопитни, двукопитни и птици, непреминали пълно препариране, гарантиращо съхранението им при температура на околната среда, се допуска, когато:

1. произхождат от животни от регион, който не е обект на здравни ограничения, наложени от РВМС поради наличие на заразна болест, към която са възприемчиви животните от съответния вид;
2. отговарят на изискванията по чл. 72, ако са получени от животни от регион, който е обект на ограничения поради наличие на трансмисивно заболяване.

Чл. 72. (1) Трофеите от дивеч, които съдържат само кости, рога, копита, нокти, еленови рога или зъби, се:

1. потапят във вряща вода за време, гарантиращо, че всички замърсители по тях са отстранени;
2. дезинфектират с дезинфектанти, одобрени от Министерството на здравеопазването;
3. пакетират веднага след обработката в прозрачни и запечатани пакети, без да са били в контакт с други продукти от животински произход, които могат да ги контаминират.

(2) Документът, който придружава трофеите от дивеч, съдържащи само кости, рога, копита, нокти, еленови рога или зъби, удостоверява спазването на изискванията по ал. 1.

(3) Трофеите от дивеч, които съдържат само кожа с косми или кожа без косми, се:

1. сушат, осоляват - сухо или мокро, най-малко 14 дни преди изпращането им или консервирани чрез друга обработка, различна от дъбене;
2. опаковат веднага след обработката им в прозрачни и запечатани опаковки, без да са били в контакт с други продукти от животински произход, които могат да ги контаминират.

(4) Документът, който придружава трофеите от дивеч, съдържащи само кожа с косми или кожа без косми, удостоверява спазването на изискванията по ал. 3.

Чл. 73. (1) Придвижването на непреработени вълна от овце, кожа с косми, свинска четина, пера и части от пера се допуска, ако са получени от животни по чл. 6, ал. 1, т. 3 или 11 и са опаковани и сухи.

(2) Непреработени пера или части от пера могат да се изпращат директно от клиника до преработвателно предприятие след разрешение от РВМС и когато:

1. са взети всички необходими мерки, за да се избегне разпространяването на болест;
 2. се транспортират в контейнери, които не текат, и/или транспортни средства, които се почистват и дезинфектират след всяка употреба.
- (3) Не се допуска придвижване на свинска четина, получена от региони, неблагоприятни по отношение на Африканска чума по свинете.
- (4) Разпоредбата по ал. 3 не се прилага, когато четината е сварена, изсушена, избелена или е преминала друга обработка, която гарантира унищожаването на причинителя на болестта.

(5) В документа, който придружава свинската четина, се посочва видът на обработката по ал. 4, като фабричното измиване на четината не се счита за обработка по ал. 4.

Чл. 74. Изискванията по чл. 73 не се прилагат за декоративни пера и пера, предназначени за лични или непроизводствени цели.

Чл. 75. (1) В пчеларството се използват пчелни продукти, които произхождат от район, в който не са наложени ограничения поради наличие на:

1. американски гнилец (*Paenibacillus larvae larvae*), с изключение на случаите, когато НВМС прецени, че рискът е незначителен, като се предприемат всички необходими мерки, гарантиращи, че болестта няма да се разпространи;
2. акароза (*Acarapis woodi* (Rennie)), с изключение на случаите, когато са дадени допълнителни гаранции от компетентните власти на мястото на произход;
3. малък кошерен бръмбар (*Aethina tumida*);
4. Тропилелапс (*Tropilaelaps* spp).

(2) В случаите на установяване на американски гнилец забраната продължава най-малко 30 дни след последния регистриран случай, като в радиус 3 km от огнището на болестта пчелините са проверени, а заразените кошерни - изгорени или обработени под контрола на РВМС.

Чл. 76. (1) Претопени мазнини, добити от материали от категория 2 за олеохимични цели, се произвеждат по един от методите от 1 до 5 от приложение № 1.

(2) Претопените мазнини, добити от преживни животни, се пречистват по начин, който гарантира максимално ниво на общото количество оставащи неразтворими примеси под 0,15 % от теглото.

Чл. 77. Маслните производни се получават от претопени мазнини, получени от материали от категория 2 по един от методите, посочени в чл. 32, ал. 1.

Чл. 78. (1) Овкусителите се произвеждат в предприятия, които отговарят на изискванията по чл. 59.

(2) При производството на овкусители се използват само страничните животински продукти, посочени в чл. 6, ал. 1, т. 1 - 10.

(3) Овкусителите се получават по метод, който гарантира, че крайният продукт отговаря на микробиологичните показатели, посочени в приложение № 1, метод 7.

(4) След обработката на страничните животински продукти се предприемат мерки за предпазване на продукта от замърсяване.

(5) Крайният продукт се опакова в нови или стерилизирани опаковки или се транспортира в насипно състояние в контейнери или транспортни средства, почистени и дезинфекцирани с дезинфектанти, регистрирани от РВМС.

Раздел XIV

Ограничения при употребата на странични животински продукти и преработени продукти

Чл. 79. (1) Не се допускат:

1. изхранването на животни от даден вид с преработен животински протеин, получен от труповете или части от труповете на животни от същия животински вид;
2. изхранването на животни, отглеждани във ферми, различни от животни с ценни кожи, с кухненски странични продукти или фуражи, които съдържат или са получени от кухненски отпадъци;
3. наторяването на пасища с органичен тор и почвени подобрители, различни от животински тор.

(2) Правилата, отнасящи се до мерките за контрол, се одобряват от ЕК, като за риба и животни с ценни кожи могат да се дадат облекчения от изискванията по т. 1.

Чл. 80. (1) Регионалната ветеринарномедицинска служба може да разреши под неин контрол употребата на:

1. странични животински продукти за диагностични, образователни или изследователски цели;
2. странични животински продукти за препариране в регистрирано предприятие за технически продукти;
3. материали от категория 2, които произхождат от животни, които не са убити или умрели в резултат от наличие или предполагаемо наличие на заболяване, което се предава на човека или животните, или материалите от категория 3, посочени в чл. 6, ал. 1, т. 1 - 10 и т. 12.

(2) Материалите по ал. 1, т. 3 могат да се използват, при условие че са спазени изискванията по чл. 81 за хранене на:

1. животни в зоопаркове;
2. циркови животни;
3. влечуги и хищни птици, различни от животни в зоопаркове или циркови животни;
4. животни с ценна кожа;
5. диви животни, чието месо не е предназначено за консумация от хора;
6. кучета от развъдници за ловни или служебни кучета;
7. личинки на мухи за риболовна стръв.

(3) Регионалната ветеринарномедицинска служба може да разреши материалите от категория 1, посочени в чл. 4, ал. 1, т. 5, да бъдат използвани под неин контрол за хранене на застрашени или защитени видове лешояди.

Чл. 81. (1) Материалите по чл. 80, ал. 1, т. 3 се транспортират до потребителите или събирателните центрове при спазване на изискванията по чл. 7 - 13.

(2) Събирателните центрове отговарят на изискванията по чл. 26, ал. 1, т. 1 - 6 и т. 8, ал. 2 - 6, чл. 27, ал. 1, 2, 4 - 6 и ал. 10 и се осигуряват с подходящи съоръжения за унищожаване на неизползван и/или непреработен материал или изпращат този материал в предприятия за преработка или в предприятия за изгаряне или съвместно изгаряне съгласно изискванията на тази наредба.

(3) Регионалната ветеринарномедицинска служба разрешава преработвателни предприятия от категория 2 да се използват като събирателни центрове.

Чл. 82. Освен дневниците по чл. 10 в събирателните центрове се водят и следните записи:

1. количество обработен продукт;
2. име и адрес на крайните потребители, закупили продукта;
3. място, до което се изпраща материалът за използване;
4. изпратено количество;
5. дата на изпращане на материала.

Чл. 83. (1) Собствениците на събирателните центрове, доставящи на крайните потребители материали, с изключение на субпродукти от риба, гарантират, че материалът е преминал през една от следните обработки в събирателния център или в одобрена клиника:

1. денатуриране с разтвор от оцветяващ агент, като разтворът е с концентрация, която гарантира ясно различимо оцветяване на материала и покриване на цялата му повърхност;
2. стерилизиране (напр. чрез варене или обработка с пара под налягане до постигане на пълна термична обработка на всяко парче от материала);
3. друг вид на обработка, одобрена от РВМС по реда на чл. 266 ЗВД.

(2) Обработеният материал по ал. 1 след обработката му се опакова с опаковка, върху която се поставя маркировка, съдържаща името и адреса на събирателния център и надпис "Непредназначен за консумация от хора".

Чл. 84. (1) Регионалната ветеринарномедицинска служба изготвя списък на потребителите и събирателните центрове, регистрирани за извършване на дейностите по чл. 80, ал. 2, т. 4, 6 и 7.

(2) На всеки потребител и на всеки събирателен център се дава официален номер.

(3) Регионалната ветеринарномедицинска служба контролира използването от потребителите помещения и събирателните центрове и има постоянен достъп до всички части на помещенията, за да може да контролира спазването на изискванията по чл. 80, ал. 1, т. 3 и ал. 2.

(4) Подробни правила относно мерките за контрол по ал. 3 могат да бъдат приети след одобрение и разрешение от ЕК.

Чл. 85. (1) Регионалната ветеринарномедицинска служба може да разреши (когато е необходимо):

1. труповете на домашни любимци да се обезвреждат чрез депониране на депо за отпадъци;
2. да се обезвреждат чрез депониране следните странични животински продукти, които произхождат от отдалечени и планински райони, които трудно могат да се обслужват от предприятията за изгаряне или преработка:
 - а) материалите от категория 1 по чл. 4, ал. 1, т. 2;
 - б) материалите от категория 2;
 - в) материалите от категория 3.

(2) Страничните животински продукти се обезвреждат като отпадък чрез изгаряне или депониране на място при възникване на огнище от заболяване от лист "А" на Международното бюро по епизоотии (МБЕ), ако РВМС не разреши транспортирането им до най-близкото предприятие за изгаряне или преработка поради здравен риск или когато широкото разпространение на болестта надхвърля капацитетните възможности на предприятието.

(3) Разпоредбите по ал. 1 и 2 не се прилагат за материали по чл. 4, ал. 1, т. 1, буква "а".

(4) Материали по чл. 4, ал. 1, т. 2 могат да се изгарят или депонират съгласно ал. 1, т. 2 или ал. 2 под контрола на РВМС, само когато не съществува опасност от предаване на ТСЕ.

(5) Националната ветеринарномедицинска служба информира ЕК за:

1. материалите от категории 1 и 2, за които са дадени облекчения по ал. 2;
2. районите, които се категоризират като отдалечени с цел прилагане на ал. 1, т. 2, както и причините за тази категоризация.

(6) Регионалната ветеринарномедицинска служба предприема необходимите мерки, за да:

1. гарантира, че изгарянето или депонирането на странични продукти от животински произход не застрашава здравето на човека или животните;
2. предотврати изоставяне, изхвърляне или неконтролирано обезвреждане на странични животински продукти.

(7) Подробни правила за прилагането на този член се приемат след одобрение и разрешение от ЕК.

Раздел XV

Изисквания при внасяне, изнасяне и транзитно преминаване на странични животински продукти и продукти, получени от тях

Чл. 86. (1) Материали от категории 1 и 2 са обект на внасяне или изнасяне само когато са изпълнени изискванията по тази наредба.

(2) Изнасянето на СРМ се осъществява при спазване изискванията на наредбата по чл. 47, ал. 3 ЗВД.

- (3) Продуктите, получени от странични животински продукти, които се внасят, отговарят на изискванията по тази наредба.
- (4) Внасянето от трети страни на храна за домашни любимци и суровини за производство на такава храна, получени от животни, третирани с вещества, забранени с наредбата по чл. 400, ал. 3 ЗВД, се разрешава при условие, че суровините имат постоянна маркировка и при определени изисквания, приети след одобрение и разрешение от ЕК.
- (5) Продуктите, посочени в чл. 6, ал. 1, т. 1 - 10, които идват от трети страни или части от трети страни, се включват в списък, изготвен от ЕК.
- (6) С изключение на техническите продукти всички останали продукти, посочени в чл. 6, ал. 1, т. 1 - 10, задължително идват от предприятия, включени в списъка на ЕО за декларирани предприятия, отговарящи на всички изисквания на ЕО и обект на надзор (контрол), извършван от официалната инспекционна служба на тази трета страна.
- (7) Техническите продукти, посочени в чл. 6, ал. 1, т. 1 - 10, трябва да идват от предприятия, които са одобрени и регистрирани от компетентните органи на съответната трета страна.
- (8) Посочените в чл. 6, ал. 1, т. 1 - 10 продукти се придружават от ветеринарноздравни сертификати, удостоверяващи, че съответните продукти отговарят на посочените изисквания и идват от предприятия, предлагащи такива условия.
- (9) Ако ЕК реши че здравните мерки, прилагани от трета страна, от група от трети страни или от район в трета страна по отношение на производството, обработката, преработката, съхранението и транспортирането на една или повече от една категории от продуктите, посочени в чл. 6, ал. 1, т. 1 - 10, предлагат гаранции, еквивалентни на прилаганите в ЕО, и ако третата страна предостави обективни доказателства, ЕК определя условията на внасяне и/или транзитиране на странични животински продукти от този район, страна или група страни.
- (10) Посочените в ал. 9 условия включват:
1. естеството и съдържанието на здравния сертификат, който придружава продукта;
 2. специфичните здравни изисквания, които се прилагат по отношение на внасянето и/или транзита през ЕО;
 3. процедурите за съставяне и изменение на списъците на райони или страни, от които са разрешени внасянето и/или транзитът, когато това е необходимо.
- (11) Подробни правила за прилагане на ал. 9 и 10 се определят от ЕК.

Чл. 87. (1) В зависимост от животинския вид, от който са добити, топените животински мазнини, предмет на внасяне, отговарят на едно от посочените изисквания:

1. идват от трета страна, включена в списък, изготвен от ЕК;
 2. идват от предприятия, одобрени от компетентните власти на третата страна и са включени в списъци на ЕК;
 3. отговарят на изискванията по тази наредба;
 4. са добити изцяло или частично от свине в страна или регион от нея, свободни от шап през последните 24 месеца, класическа чума по свинете и африканска чума по свинете - през последните 12 месеца;
 5. са добити изцяло или частично от птици в страна или регион от нея, свободни от Нюкасълска болест и инфлуенца по птиците през последните 6 месеца;
 6. са добити изцяло или частично от преживни животни в страна или регион от нея, свободни от шап през последните 24 месеца и чума по говедата през последните 12 месеца.
- (2) При наличие на болестите по ал. 1 през посочените периоди суровините могат да се внасят, след като са преминали термична преработка при:
1. над 70°C най-малко за 30 min; или
 2. над 90°C най-малко за 15 min.

Чл. 88. (1) Националната ветеринарномедицинска служба допуска внасяне на мляко и млечни продукти, когато са преминали процес на:

1. пастеризация, след което млякото е показало отрицателен тест за фосфатаза и са придружени от ветеринарен здравен сертификат по утвърден образец, одобрен със заповед на генералния директор на НВМС;
2. стерилизация или двойна термична обработка, след което млякото е показало отрицателен тест за фосфатаза и са придружени от ветеринарен здравен сертификат по образец на НВМС.

(2) Мляко и продукти на млечна основа, получени в страни на произход или региони, в които през последните 12 месеца е имало огнище на шап или е провеждана ваксинация срещу шап, се допускат за внос, когато млякото е преминало:

1. стерилизация, при която стойността Fc е равна или по-висока от 3; или
2. първоначална топлинна обработка с топлинен ефект, еквивалентен на пастеризация при температура над 72°C най-малко за 15 s, след която млякото показва отрицателен тест за фосфатаза.

(3) Обработките по ал. 2 се последват от:

1. втора топлинна обработка, еквивалентна на типа на първата, след която млякото показва отрицателен тест за фосфатаза; за сухо мляко на прах или сухи млечни продукти втората топлинна обработка се последва от процес на изсушаване;
2. процес на ацидификация, при който стойността на pH е под 6 и се поддържа най-малко за 1 h.

(4) При наличие на опасност от екзотична болест или друга опасност за здравето на животните НВМС определя допълнителни здравни изисквания към животните при внасяне на мляко и млечни продукти, непредназначени за консумация от хора.

Чл. 89. (1) Националната ветеринарномедицинска служба допуска внасяне на кръвни продукти, когато:

1. са добити в страна, от която е разрешено внасяне на прясно месо и месни продукти от съответния вид животни;
2. са получени в предприятие, одобрено от компетентните власти на третата страна и е включено в списъци на ЕК;
3. отговарят на изискванията по тази наредба;
4. се придружават от ветеринарен здравен сертификат по утвърден образец, одобрен със заповед на генералния директор на НВМС.

(2) Националната ветеринарномедицинска служба допуска внасяне на кръвни продукти, получени от говеда, когато отговарят на едно от следните изисквания:

1. добити са в одобрена клиника за износ от компетентните органи на страната на произход и са отглеждани в регион:
 - а) в който през последните 12 месеца няма регистриран случай на шап, везикуларен стоматит, чума по говедата, чума по дребните преживни животни, треска на долината Рифт, Африканска чума по конете и син език;
 - б) в който не е извършвана ваксинация срещу тези заболявания най-малко 12 месеца при видовете, възприемчиви към заболяванията;
 - в) от който е разрешено внасяне на животни от съответните видове;
2. преминали са една от следните обработки, която гарантира унищожаването на причинителите на болестите по т. 1:
 - а) топлинна обработка при температура 65 °C в продължение най-малко на 3 h, последвана от проверка на ефективността на процеса;
 - б) облъчване с 2,5 Mrad или с гама-лъчи, последвано от проверка на ефективността на процеса;
 - в) промяна в pH до pH 5 за 2 h, последвана от проверка на ефективността на процеса;
 - г) топлинна обработка при температура най-малко 90 °C във вътрешността на продукта, последвана от проверка на ефективността на процеса;
- д) друг вид обработка, одобрена от НВМС.

Чл. 90. (1) Националната ветеринарномедицинска служба допуска внасяне на кръвни продукти от страни, в които има серопозитивни животни за син език, на кръв и кръвни продукти, предназначени за технически цели (вкл. за фармацевтични цели, за ин-витро диагноза и лабораторни агенти), когато предприятието за технически продукти е разположено на територията на Република България.

(2) В случаите по ал. 1 пратката се транспортира директно до предприятието, като се предприемат необходимите мерки, за да се избегне опасността от разпространяване на болести по животните или човека.

(3) Националната ветеринарномедицинска служба допуска внасяне на кръвни продукти, получени от животни от видовете Proboscidae, Artiodactyla и техните хибриди (с изключение на преживни животни), когато:

1. животните и продуктите идват от регион, в който през последните 12 месеца няма регистриран случай на шап, везикуларен стоматит, Африканска чума по конете, класическа чума по свинете, Африканска чума по свинете, чума по говедата, чума по дребните преживни животни, псевдоchума или инфлуенца по птиците и в който не е извършвана ваксинация срещу тези заболявания най-малко 12 месеца;
2. кръвните продукти са преминали една от следните обработки, която гарантира унищожаването на причинителите на болестите по т. 1:
 - а) топлинна обработка при температура 65 °C в продължение най-малко на 3 h, последвана от проверка на ефективността на процеса;
 - б) облъчване с 2,5 Mrad или с гама-лъчи, последвано от проверка на ефективността на процеса;

в) топлинна обработка при температура най-малко 90 °C във вътрешността на продукта, последвана от проверка на ефективността на процеса;

г) друг вид обработка, одобрена от НВМС.

Чл. 91. Внасяне на продукти за ин-витро диагноза и на лабораторни реагенти от животински произход се допускат от НВМС за всеки отделен случай.

Чл. 92. Националната ветеринарномедицинска служба допуска внасяне на серум от еднокопитни, когато серумът:

1. е получен от еднокопитни, родени и отглеждани в страна, от която е разрешен вносът на еднокопитни за клане;
2. произхожда от страна, в която са задължителни за обявяване следните болести: Африканска чума по конете, сап, конски енцефаломиелит (всички видове, включително VEE), инфекциозна анемия по конете, везикулозен стоматит, бяс, антракс;
3. под контрола на ветеринарен лекар е получен от коне, които по време на събирането му не са показали клинични признаци на заразни заболявания;
4. е получен от еднокопитни, които са пребивавали на територията на страната или част от нея, в която няма регистрирани случаи на:
 - а) венецуелски енцефаломиелит по конете през последните две години;
 - б) дурин и сап през последните шест месеца;
5. е получен от еднокопитни, които не са пребивавали в животновъден обект, който е обект на забрана поради здравословни причини, или:
 - а) в случай на енцефаломиелит по конете - всички заразени животни са заклани най-малко шест месеца преди датата на събирането му;
 - б) в случай на инфекциозна анемия - всички заразени животни са заклани, а останалите животни дават отрицателна реакция на два теста на Когинс през последните три месеца;
 - в) в случай на везикуларен стоматит - забраната е вдигната най-малко 6 месеца преди датата на събиране;
 - г) в случай на бяс - последният регистриран случай е бил най-малко един месец преди събирането на серума;
 - д) в случай на антракс - последният регистриран случай е бил най-малко 15 дни преди събирането на серума;
 - е) всички възприемчиви към болестта животни в обекта са заклани, помещението са дезинфекцирани най-малко 30 дни преди датата на събиране на серума (в случай на антракс - най-малко 15 дни преди датата на събиране на серума);
6. са взети всички предпазни мерки, за да се избегне замърсяването му с патогенни агенти по време на транспортиране, обработка и пакетиране;
7. е опакован в запечатани непроницаеми контейнери, върху които са поставени етикет с четливи букви "серум от еднокопитни" и регистрационният номер на предприятието, от което е събран серумът;
8. е получен в одобрено предприятие от компетентните органи на страната по произход, което отговаря на изискванията по тази наредба;
9. се придружава от ветеринарен сертификат по утвърден образец, одобрен със заповед на генералния директор на НВМС.

Чл. 93. Националната ветеринарномедицинска служба допуска внасяне на сурови или охладени кожи с косми или кожи без косми, когато кожата:

1. са добити от животните, посочени в чл. 6, ал. 1, т. 2 или 3;
2. са получени в страни на произход или части от тях, които:
 - а) най-малко през последните 12 месеца преди изпращането са били свободни от класическа чума по свинете, Африканска чума по свинете и чума по говедата;
 - б) най-малко през последните 12 месеца преди изпращането са били свободни от шап и 12 месеца преди изпращането не е извършвана ваксинация срещу шап;
3. са добити от животни, които са пребивавали на територията на страната на произход най-малко 3 месеца преди клането или от деня на раждането, когато са по-малки от 3 месеца;
4. животните, от които са добити кожата, са преминали предклиничен преглед в клиниката през последните 24 h преди клането и не са показали признаци на шап, чума по говедата, класическа чума по свинете, африканска чума по свинете или везикулозна болест по свинете;
5. са взети всички предпазни мерки, за да се избегне повторно замърсяване с патогенни агенти.

Чл. 94. (1) Националната ветеринарномедицинска служба допуска внасяне на обработени кожи с косми или кожи без косми, когато кожата са добити от животните, посочени в чл. 6, ал. 1, т. 2, 3 или 11 и отговарят на едно от следните изисквания:

1. когато произхождат от страна или част от нея, от която няма забрана за внасяне на живи животни, прясно месо и месни продукти от съответния вид - са обработени по един от следните начини:
 - а) сушене;
 - б) сухо осоляване или мокро най-малко 14 дни преди изпращането;
 - в) осоляване за 7 дни в морска сол с добавяне на натриев карбонат до 2 %;
 - г) изсушаване за 42 дни при температура над 20°C;
 - д) консервиране чрез процес, различен от дъбене, одобрен от НВМС;
2. когато произхождат от страна или част от нея, от която има забрана за внасяне на живи животни, прясно месо и месни продукти от съответния вид - са обработени чрез осоляване за 7 дни в морска сол с добавяне на натриев карбонат до 2 % или чрез изсушаване за 42 дни при температура над 20 °C.

(2) Националната ветеринарномедицинска служба допуска внасяне на кожи от преживни животни, които са съхранявани отделно 21 дни или са транспортирани 21 дни непрекъснато и са обработени по един от начините по ал. 1, т. 1.

(3) Когато кожата се транспортират с кораб, периодът на осоляване се посочва в сертификата, който придружава пратката.

(4) Не се допуска партидата кожи с косми или кожи без косми да е в контакт с други продукти от животински произход или живи животни, които представляват опасност от разпространение на трансмисивни болести.

(5) Суровите, охладените или обработените кожи с косми или кожи без косми от копитни при внасяне се транспортират в контейнери, сухопътни транспортни средства или вагони, пломбирани от компетентните органи на страната на произход.

Чл. 95. (1) Националната ветеринарномедицинска служба допуска внасяне на обработени трофеи от птици и копитни, които съдържат само кости, рога, копита, нокти, еленови рога, зъби, кожа с косми или кожа без косми, когато:

1. се придружават от ветеринарен сертификат по утвърден образец, одобрен със заповед на генералния директор на НВМС;
2. трофеите отговарят на изискванията по чл. 72 като сухо-солени или мокро-солени кожи с косми; когато се транспортират с кораб, не е необходимо да са осолени 14 дни преди изпращането, при условие че са осолени за 14 дни преди внасяне.
- (2) Трофеите от птици и копитни, които съдържат цели анатомични части и не са преминали обработка, могат да са обект на внасяне, когато са добити в страна, от която е разрешено внасяне на месо от дивеч и на всички категории прясно месо от съответния вид.
- (3) Трофеите от дивеч по ал. 2 са:
 1. получени от животни, които произхождат от регион, неограничен в резултат на трансмисивна болест, към която са възприемчиви животните от съответния вид;
 2. опаковани веднага в прозрачни и запечатани опаковки, без да са били в контакт с други продукти от животински произход, които могат да ги контаминират;
 3. придружени от ветеринарен сертификат по утвърден образец, одобрен със заповед на генералния директор на НВМС.

Чл. 96. (1) Националната ветеринарномедицинска служба допуска внасяне на свинска четина:

1. получена от животни, произхождащи и заклани в клиника в страната на произход;
2. придружена от ветеринарен сертификат по утвърден образец, одобрен със заповед на генералния директор на НВМС;
3. получена в страна, от която е разрешено внасяне на свине, прясно месо и месни продукти от свине.
- (2) Внасянето на непреработена вълна, кожа с косми, пера и части от пера се допуска, когато те са поставени в сухи и запечатани опаковки и се изпращат директно до предприятие за технически продукти или междинно предприятие и по време на транспортиране не се допуска разпространение на патогенни агенти.

Чл. 97. Националната ветеринарномедицинска служба допуска внасяне на пчелни продукти, които се използват само в пчеларството, когато е спазено едно от следните изисквания:

1. отговарят на изискванията по чл. 75;
2. не са използвани преди това и не са били в контакт с пчели или използвани пчелни продукти;
3. са обработени при температура минус 12 °C или по-ниска най-малко 24 h;

4. в случай на въсък - материалът е бил рафиниран или претопен преди износа;
 5. са придружени от ветеринарен сертификат по утвърден образец, одобрен със заповед на генералния директор на НВМС.
- Чл. 98.** (1) Националната ветеринарномедицинска служба допуска внасяне на кости, рога, копита и продукти от тях, когато:
1. са изсушени, но не охладени или замразени;
 2. са превозвани от страната на произход по суша и по море, директно до граничен контролно-пропускателен пункт на Република България;
 3. са преминали проверка на документацията съгласно наредбата по чл. 188, ал. 2 ЗВД и се транспортират директно до предприятието за технически продукти;
 4. са получени в страна, от която е разрешено внасянето на прясно месо и месни продукти от съответния вид животни;
 5. са поставени в запечатани съдове, контейнери или транспортни средства, а ако са в насипно състояние - се превозват с плавателни съдове, като на съдовете и/или контейнерите са обозначени наименованието и адресът на преработвателното предприятие получател;
 6. след преминаване на граничните проверки съгласно наредбата по чл. 188, ал. 2 ЗВД се транспортират директно до преработвателното предприятие получател.
- (2) Всяка партида по ал. 1 се придружава от търговски документ, подпечатан от компетентните органи, отговорни за надзора в предприятието на произход, който съдържа следната информация:
1. страна на произход;
 2. име на предприятието производител;
 3. вид на продукта (изсушени кости, рога, копита или продукти от тях);
 4. гаранция, че продуктите:
 - а) са добити от здрави животни, заклани в кланица;
 - б) са изсушени за 42 дни при температура над 20 °C;
 - в) са подложени на термична обработка за 1 h над 80 °C във вътрешността преди сушене, или
 - г) са поставени в пепел за 1 h над 800 °C във вътрешността преди сушене;
 - д) са преминали процес на ацидификация, при който pH във вътрешността се поддържа най-малко 1 h под 6;
 - е) няма да се използват за производство на храни, фуражи, органична тор или почвени подобрители.
- (3) Всяка партида по ал. 1 се придружава и от декларация от вносителя (приложение № 5), представена на поне един от официалните езици на държавата членка, през която пратката първоначално навлиза в територията на общността, както и на поне един от официалните езици на държавата членка на крайно местоназначение на пратката.
- (4) Процесите на преработка на материалите по ал. 1 и получаването на крайния продукт се документират, като се отразяват количествата на получените материали и произведените продукти.
- Чл. 99.** Изискванията по чл. 98 не се прилагат при търговия и внасяне на костно брашно, брашно от рога и брашно от копита.
- Чл. 100.** (1) Националната ветеринарномедицинска служба допуска внасяне на странични продукти от животински произход, предназначени за производство на храни за домашни любимци, фармацевтични продукти и други технически продукти, когато те:
1. са получени в страна на произход, от която е разрешено внасяне на всички категории прясно месо;
 2. съдържат само странични продукти, посочени в чл. 6, ал. 1, т. 1 - 10 - когато материалите са получени от животни, на които са давани забранени вещества съгласно наредбата по чл. 400, ал. 3 ЗВД;
 3. са били дълбоко замразени в предприятието на произход или са консервирани по начин, който гарантира запазването им до пристигане в предприятието на местоназначение;
 4. са взети всички предпазни мерки, които осигуряват предпазване от повторно заразяване с патогенни агенти;
 5. са опаковани в нови опаковки, които не допускат разливането (разпръскването) им;
 6. след преминаване на граничните проверки съгласно наредбата по чл. 188, ал. 2 ЗВД директно се транспортират до:
 - а) предприятие за производство на храни за домашни любимци или предприятие за технически продукти, които са гарантирали, че тези странични продукти ще се използват само за разрешените цели и няма да напуснат предприятието необработени, освен за директно обезвреждане;
 - б) междинно предприятие;
 - в) регистриран потребител или събирателен център, който е гарантирал, че тези странични продукти ще се използват само за разрешените цели.
- (2) Страничните животински продукти, които се използват за храна на дивеч с ценна кожа, отглеждан във ферми, съдържат само материали по чл. 6, ал. 1, т. 1 и 2, а странични продукти от животински произход, които се използват за сурова храна за домашни любимци - само материалите по чл. 6, ал. 1, т. 1.
- Чл. 101.** (1) Суровините за производство на храна за домашни любимци, получена от животни, на които са давани забранени вещества съгласно наредбата по чл. 400, ал. 3 ЗВД, могат да са обект на внасяне, когато:
1. са маркирани в страната на произход с кръст от втечен въглен или активизиран въглерод върху всяка външна страна на всеки замразен блок; кръстът заема най-малко 70 % от диагонала на замразения блок и има ширина най-малко 10 cm;
 2. са маркирани в страната на произход чрез напръскване с втечен въглен или с въглен - за материал, който не е замразен;
 3. се транспортират директно до:
 - а) предприятие за производство на храни за домашни любимци, което е гарантирало, че тези странични продукти ще се използват само за разрешените цели и няма да напуснат предприятието необработени, освен за директно обезвреждане;
 - б) междинно предприятие, след което - до предприятие за производство на храна за домашни любимци;
 - в) маркировката по т. 1 и 2 се отстранява само в предприятието за производство на храна за домашни любимци непосредствено преди използване на материала.
- (2) Когато пратката е съставена и от други необработени суровини, за цялата пратка се прилага изискването по ал. 1, т. 1 и 2.
- (3) Маркировката по ал. 1, т. 1 и 2 е видима до доставянето на суровините в предприятието за производство на храни за домашни любимци.
- Чл. 102.** (1) Националната ветеринарномедицинска служба допуска внасяне на топени животински мазнини, получени от материали от категория 2 и предназначени за преработка чрез някой от методите, посочени в приложение № 1, когато мазнините:
1. са получени в страна, от която е разрешено внасяне на живи животни, прясно месо и месни продукти от съответния вид;
 2. отговарят на изискванията по тази наредба;
 3. се придружават от ветеринарен сертификат по образец, одобрен със заповед на генералния директор на НВМС;
 4. се превозват от страната на произход по суша и по море, директно до граничен контролно-пропускателен пункт на Република България;
 5. след преминаване на граничните проверки съгласно наредбата по чл. 188, ал. 2 ЗВД топените животински мазнини директно се транспортират до химическото предприятие за преработка на материали от категория 2 в мастни производни.
- (2) Сертификатът, който придружава мазнините по ал. 1, удостоверява, че топените животински мазнини ще се използват само за преработка чрез някой от методите, посочени в приложение № 1, а получените мастни производни - само за производство на органичен тор, почвени подобрители или за технически цели (с изключение на козметични, фармацевтични и медицински цели).
- (3) Сертификатът се представя на държавния ветеринарен лекар на граничния контролно-пропускателен пункт на Република България, през който влизат стоките, и придружава партидата до химическото предприятие за преработка на мазнини.
- (4) Топените животински мазнини се транспортират директно до предприятието на местоназначение.
- Чл. 103.** (1) Националната ветеринарномедицинска служба допуска внасяне на мастни производни, когато сертификатът, който ги придружава, удостоверява, че мастните производни:
1. са получени от материали от категория 2 или 3;
 2. са произведени по един от методите, посочени в приложение № 1, и ще се използват само за производство на органичен тор, почвени подобрители или за технически цели (с изключение на козметични, фармацевтични и медицински цели) - когато мастните производни са произведени от материали категория 2.
- (2) Сертификатът по ал. 1 се представя на държавния ветеринарен лекар на граничния пункт на Република България, през който влизат стоките, и придружава пратката до пристигането ѝ в предприятието по местоназначение.
- (3) Мастните производни се транспортират директно до предприятието по местоназначение.

- Чл. 104.** (1) Националната ветеринарномедицинска служба допуска внасяне на преработен животински протеин, когато протеинът:
1. е получен в страна, от която е разрешено внасяне на говеда, овце, кози, свине, еднокопитни, прясно месо и месни продукти, а за рибно брашно - внасяне на рибни продукти;
 2. е получен в предприятие, одобрено от компетентните власти на третата страна и е включено в списъци на ЕК;
 3. отговаря на изискванията по тази наредба;
 4. се придружава от ветеринарен сертификат по образец, одобрен със заповед на генералния директор на НВМС.
- (2) Преди освобождаване на партидата за търговия в страната граничният ветеринарен инспектор взема проби от всяка партида от продуктите в насипно състояние или от производни партиди - от продуктите, които са опаковани в предприятието производител, за съответствие с микробиологичните показатели, посочени в приложение № 1, метод 7.
- Чл. 105.** (1) Граничният ветеринарен инспектор извършва случайни проверки на партиди в насипно състояние, които произхождат от страни на произход, от които последните шест последователни теста по чл. 104, ал. 2 са отрицателни.
- (2) Когато при проверките по ал. 1 резултатът е положителен, НВМС информира компетентните органи на страната на произход.
- (3) При повторен положителен резултат на партиди със същия произход се извършват изследвания на всички партиди със същия произход до получаване на 6 отрицателни последователни резултата.
- (4) Органите на НВМС съхраняват данните за резултатите от извършените изследвания на всички партиди най-малко две години.
- (5) Когато резултатите от изследването за салмонелоза са положителни, партидата:
1. се реекспортира от страната;
 2. се преработва в регистрирано предприятие или се обезврежда чрез обработка, одобрена от НВМС, и не се освобождава, докато се обработи и изследва за салмонелоза и резултатът от изследването е отрицателен.
- Чл. 106.** Националната ветеринарномедицинска служба допуска внасяне на рибно масло, когато:
1. е добито в страна, от която е разрешено внасяне на рибни продукти;
 2. е получено в предприятие, одобрено от компетентните власти на третата страна и е включено в списъци на ЕК;
 3. отговаря на изискванията по тази наредба;
 4. се придружава от ветеринарен сертификат по образец, одобрен със заповед на генералния директор на НВМС.
- Чл. 107.** Националната ветеринарномедицинска служба допуска внасяне на желатин, хидролизирани протеини, дикалциев фосфат, трикалциев фосфат и колаген, когато:
1. са добити в страна, от която е разрешено внасяне на говеда, овце, кози, свине, еднокопитни, прясно месо и месни продукти;
 2. са получени в предприятие, одобрено от компетентните власти на третата страна и е включено в списъци на ЕК;
 3. отговарят на изискванията по тази наредба;
 4. се придружават от ветеринарен сертификат по образец, одобрен със заповед на генералния директор на НВМС.
- Чл. 108.** Националната ветеринарномедицинска служба допуска внасяне на яйчни продукти, когато:
1. са добити в страна, от която е разрешено внасяне на прясно птиче месо и прясно месо от щраусови птици;
 2. са получени в предприятие, одобрено от компетентните власти на третата страна и е включено в списъци на ЕК;
 3. отговарят на изискванията по тази наредба;
 4. се придружават от ветеринарен сертификат по образец, одобрен със заповед на генералния директор на НВМС.
- Чл. 109.** Националната ветеринарномедицинска служба допуска внасяне на храни за домашни любимци и дъвчащи предмети за кучета, когато те:
1. произхождат от страна, от която е разрешено внасяне на говеда, овце, кози, свине, еднокопитни, прясно месо и месни продукти;
 2. са получени в предприятие за производство на храна за домашни любимци, одобрено от компетентните власти на страната на произход, което отговаря на изискванията по тази наредба;
 3. отговарят на изискванията по тази наредба;
 4. по време на транспортиране се придружават от ветеринарен сертификат по образец, одобрен със заповед на генералния директор на НВМС.
- Чл. 110.** (1) Националната ветеринарномедицинска служба допуска внасяне на непреработена животинска тор, когато:
1. произхожда от страна, от която е разрешено внасяне на живи животни, прясно месо и месни продукти от съответния вид;
 2. отговаря на изискванията по чл. 64, ал. 1;
 3. е придружена от ветеринарен сертификат по образец, одобрен със заповед на генералния директор на НВМС.
- (2) Националната ветеринарномедицинска служба допуска внасяне на преработена тор и продукти от преработена тор, когато:
1. произхождат от страна, от която е разрешено внасяне на живи животни, прясно месо и месни продукти от съответния вид;
 2. са получени в предприятие, одобрено от компетентните власти на страната на произход, което отговаря на изискванията по тази наредба;
 3. отговарят на изискванията по чл. 67;
 4. са придружени от ветеринарен сертификат по образец, одобрен със заповед на генералния директор на НВМС.
- Чл. 111.** Националната ветеринарномедицинска служба допуска внасяне на кръв, когато отговаря на изискванията по чл. 100 и 101.
- Чл. 112.** Националната ветеринарномедицинска служба допуска внасяне на овкусители, когато те:
1. са получени в страна, от която е разрешено внасяне на живи животни, прясно месо и месни продукти от съответния вид;
 2. са получени в предприятие, одобрено от компетентните власти на страната на произход, което отговаря на изискванията по тази наредба;
 3. отговарят на изискванията по чл. 67;
 4. са придружени от ветеринарен сертификат по утвърден образец, одобрен със заповед на генералния директор на НВМС.
- Чл. 113.** При транзитно преминаване на странични продукти от животински произход и продукти, получени от тях, се спазват изискванията по чл. 7 - 9 и чл. 12.

Раздел XVI Видове контрол

- Чл. 114.** (1) Собствениците на междинните предприятия и предприятията за преработка въвеждат, прилагат и поддържат постоянна процедура, разработена съгласно принципите на система за анализ на опасностите и критичните контролни точки.
- (2) Предвидената по ал. 1 процедура включва:
1. определяне и контролиране на ККТ в предприятието;
 2. въвеждане и прилагане на методи за мониторинг и проверка на критичните контролни точки;
 3. вземане на представителни проби от предприятията за преработка за проверка на съответствието на:
 - а) всяка преработена партида със стандартите, посочени в наредбата, на които продуктите следва да отговарят;
 - б) максимално допустимите граници за физикохимични остатъци, посочени в националното ветеринарномедицинско законодателство;
 4. записване на резултатите от проверките и пробите по т. 2 и 3;
 5. въвеждане на система за проследяване на всяка експедирана партида.
- (3) Записите по ал. 1, т. 4 се съхраняват най-малко две години и се представят на РВМС при поискване.
- (4) Когато резултатите от тестовете на пробите по ал. 1, т. 3 не отговарят на изискванията по тази наредба, управителят на предприятието за преработка е длъжен да:
1. съобщи незабавно на РВМС за естеството на пробата и за партидата, от която тя е била взета;
 2. установи причината за неспазване на изискванията;
 3. подложи на повторна преработка или да обезвреди заразената партида под надзора на РВМС;
 4. предприеме мерки заразените или съмнително заразените материали да не се изнасят от предприятието, преди да са преминали повторна преработка под контрола на РВМС и да са изследвани повторно официално, за да отговарят на изискванията, освен ако не са предназначени за обезвреждане;
 5. увеличи честотата на пробите и изследванията на продукцията;
 6. проверява дневниците с резултатите от изследванията на готовата продукция;
 7. започне подходящи процедури за почистване и обеззаразяване в предприятието.

(5) Националната ветеринарномедицинска служба въвежда подробни правила за прилагане на този член, включително и правила по отношение честотата на проверките и референтни методи за микробиологичен анализ, след одобрение от ЕК.

Чл. 115. (1) Районната ветеринарномедицинска служба осъществява контрол в предприятията, регистрирани съгласно изискванията на наредбата.

(2) Инспекцията и контролът по ал. 1 включват проверка на:

1. общите условия на хигиена на помещения, оборудване и персонал;
2. ефикасността на собствените проверки и контрол, извършвани от предприятието в съответствие с изискванията по чл. 114 - чрез преглед на резултатите и вземане на проби, стандартите на продуктите след тяхната преработка и условията на съхранение;
3. показателите на продукта след преработка.

(3) Тестовите и анализите по чл. 114, ал. 2, т. 3 се осъществяват по международно признати методи.

(4) Честотата на проверките зависи от големината на предприятието, вида на произвежданата продукция, оценката на риска и гаранциите, предложени в съответствие с принципите на системата за анализ на опасностите и критичните контролни точки.

(5) Националната ветеринарномедицинска служба въвежда подробни правила за прилагане на този член, включително и правила по отношение честотата на проверките и референтни методи за микробиологичен анализ, след одобрение от ЕК.

Чл. 116. (1) Изискванията по този член се прилагат през първите две години след въвеждането на следните методи за обработка на страничните животински продукти:

1. алкална хидролиза (приложение № 2);
2. производство на биогаз, получен при хидролиза под високо налягане (приложение № 2);
3. производство на биодизел (приложение № 2).

(2) Предприятието, в което се използват методите по ал. 1, провежда най-малко един път в годината задължителни тестове, които да доказват ефикасността на метода по отношение опазване здравето на хората и животните.

(3) Районната ветеринарномедицинска служба контролира:

1. подходящи ли са тестовите по ал. 2 за различните етапи на прилаганите методи (напр. за течните и твърди остатъци и който и да е газ, получен по време на производствения процес);
2. верифицирането на параметрите на обработка при съответния метод, което трябва да се извършва ежесечно.

(4) В края на всяка от двете години НВМС информира ЕК за резултатите от контрола, като посочва всички срещнати трудности от практическо естество.

Чл. 117. (1) Националната ветеринарномедицинска служба предоставя тази наредба на ЕК.

(2) Не по-късно от една година от влизане в действие на наредбата по ал. 1 НВМС информира ЕК за предприетите мерки, осигуряващи спазването на наредбата.

Чл. 118. (1) Националната ветеринарномедицинска служба оказва поисканото от експерти от ЕК съдействие при извършване на проверки относно прилагането на мерките по тази наредба.

(2) Националната ветеринарномедицинска служба въвежда правилата за прилагането на този член, особено тези, ръководещи процедурата за сътрудничество, след одобрение от ЕК.

Раздел XVII

Изпращане на странични животински продукти и на продукти, получени от тях до други държави членки

Чл. 119. (1) Когато Република България изпраща материали от категория 1 или 2, продукти, получени от материали от категория 1 или 2 или преработен животински протеин, до друга държава членка, страната по местоназначението предхождащо дава разрешение за получаването на тези материали или продукти, като може да изиска прилагането на метод на преработка 1 от приложение № 1 като условие за получаване на разрешението.

(2) Страничните продукти по ал. 1 се придружават от търговски документ или ветеринарен здравен сертификат и директно се транспортират до предприятието по местоназначение, което отговаря на изискванията по тази наредба.

(3) Изискването по ал. 1 се прилага и в случаите, когато Република България е страна по местоназначение.

Чл. 120. (1) Когато Република България изпраща материали от категория 1 или 2, продукти, получени от материали от категория 1 или 2 или преработен животински протеин, НВМС уведомява компетентните власти на държавата членка по местоназначение за всяка изпращана пратка чрез система за обмен на информация, като информацията съдържа данните по чл. 7, ал. 2.

(2) След като бъдат уведомени за изпращането на пратките по ал. 1, компетентните власти на държавата членка по местоназначение уведомяват НВМС за получаването на тези пратки чрез система за обмен на информация.

(3) Националната ветеринарномедицинска служба гарантира чрез редовни проверки, че предприятията, от които се изпращат странични животински продукти и продукти, получени от тях, отговарят на изискванията по тази наредба.

Допълнителна разпоредба

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Валидация" е част от верификацията, при която се извършва събиране и оценка на получената информация с цел да се установи дали се контролират опасностите при спазване на системата за анализ на опасностите и критичните контролни точки.

2. "Верификация" е проверка с цел получаване на обективно доказателство, че са спазени специфичните изисквания на системата за анализ на опасностите и критичните контролни точки.

3. "Гуано" е тор от птици.

4. "Депо за отпадъци" е съоръжение за депониране на отпадъци, върху земята или под земята, вкл. вътрешни площадки за депониране на отпадъци на територията на предприятията (т.е. депа, където причинителят на отпадъци извършва обезвреждане на отпадъци на мястото на образуването им) и самостоятелни площадки, предназначени за временно съхраняване на отпадъците, които се експлоатират за срок, по-дълъг от една година. За депа не се считат съоръженията, където се извършва разтоварване на отпадъци, с цел осигуряване на подготвката им за по-нататъшно транспортиране за оползотворяване, предварително третиране или обезвреждане на друго място, съоръженията за съхраняване на отпадъци преди оползотворяването или предварителното им третиране за период, по-малък от три години, и съоръженията за съхраняване на отпадъци преди обезвреждането им за период, по-малък от една година.

5. "Диви животни" са животни, които не се отглеждат от човека.

6. "Домашни любимци" са животни от видовете, които се хранят и отглеждат от човека с нестопанска цел, без да се консумират.

7. "Дъбене" е обработка на кожи с помощта на растителни дъбилни вещества, хромови соли, алуминиеви соли, железни соли, силициеви соли, алдехиди, хинони или други синтетични втвърдители.

8. "Дъвчащи предмети за кучета" са нещавени продукти, предназначени за дъвчене от домашни любимци, произведени от кожа с косми или кожа без косми от копитни и други животински материали.

9. "Желатин" е естествен, разтворим протеин, който желира или не желира, получен при частична хидролиза на колаген, добит от кости, кожи с косми или без косми или сухожилия от животни (включително риба и птици).

10. "Животински тор" са всички видове екскременти и/или урина от животни, отглеждани във ферми, със или без странични продукти (сламена постеля), или гуано, които могат да бъдат непреработени, преработени съгласно чл. 64 - 67 или трансформирани по друг начин в предприятие за производство на биогаз или торове.

11. "Животни, отглеждани във ферми" са животни, които се отглеждат, уговяват или развъждат от човека и се използват за производство на храни (включително месо, мляко и яйца), вълна, кожи с косми или без косми, пера или други продукти от животински произход.

12. "Животни с ценна кожа" са животни, които се отглеждат или развъждат за цел производство на кожи и които не се използват за консумация от хора.

13. "Изгаряне" е обезвреждане на странични продукти от животински произход или продукти, получени от тях.

14. "Калибриране" е съвкупност от действия, които при определени условия установяват зависимостта между стойностите на величината, показани от измервателен уред или измервателна система, или стойностите, представени от мярка или сравнителен материал, и съответните стойности, реализирани от еталоните.

15. "Кожа с косми и кожа без косми" са всички кожни и подкожни тъкани.

16. "Колаген" е продукт на протеинова основа, получен от кожи с косми, кожи без косми и животински сухожилия; при свине, птици и риба към понятието се включват и костите.

17. "Компетентни власти" е централният орган на страната на произход на страничните продукти от животински произход, който гарантира спазване на изискванията на тази наредба, или друг орган, на който централният орган е делегирал такива пълномощия.
18. "Компостиране" е екзотермичен и термофилен процес на биологично разграждане на биоразградими отпадъци в присъствието на кислород и при контролирани условия под действието на микро- и макроорганизми с цел произвеждане на компост.
19. "Консервирана храна за домашни любимци" е термично преработена храна за домашни животни, съдържаща се в херметически затворен съд.
20. "Контаминация" е наличието на инфекциозен агент във или върху животни, предмети или материали, чрез които може да се пренесе и да причини заразяване на животните.
21. "Кръв" е прясна кръв.
22. "Кръвни продукти" са продукти от кръв или кръвни фракции, с изключение на кръвно брашно; понятието включва изсушена, замразена или течна плазма, изсушена цяла кръв, изсушени, замразени или течни червени кръвни клетки или фракции от тях, както и комбинации от тях.
23. "Кръвно брашно" са продукти, получени при термична обработка на кръв, в съответствие с чл. 44 - 46 и предназначени за консумация от животни или за производство на органични торове.
24. "Кухненски отпадъци" са всички хранителни отпадъци, включително олиото, използвано за готвене от ресторанти, обекти за обществено хранене и кухни, включително централни кухни и кухни в домакинствата.
25. "Лабораторен реагент" е пакетиран продукт, готов за употреба от крайния потребител, съдържащ кръвен продукт, и предназначен за лабораторна употреба като реагент или реагентен продукт, самостоятелно или в комбинация с други продукти.
26. "Материали от обезпесчаване" са видими твърди животински материали или седименти, задържани в системата за обезпесчаване, които се използват при процеса на предварителна обработка съгласно чл. 14.
27. "Междинно предприятие от категория 1 или категория 2" е предприятие, в което се обработват и/или складираят временно непреработени материали/суровини от категории 1 и 2 с цел по-нататъшно транспортиране до крайното им местоназначение и където могат да се извършат дейности, като отстраняване на кожа с косми и кожа без косми и извършване на следкланични прегледи.
28. "Междинно предприятие от категория 3" е предприятие, където се сортират, разфасоват, охлаждат, замразяват дълбоко на блокове и/или временно се съхраняват непреработени материали от категория 3 с цел по-нататъшно транспортиране до крайното им местоназначение.
29. "Метод за преработка" е някой от методите, посочени в приложение № 1.
30. "Мръсна зона" е тази част от предприятието, в която става приемането на суровите странични животински продукти преди термичната им обработка.
31. "Непрекъсната напорна система" е непрекъснат процес на преработване на страничните животински продукти чрез стерилизация под налягане с последващо изсушаване в едно и също съоръжение.
32. "Непреработена вълна" е вълна от овце, която не е преминала през фабрично пране, не е получена чрез щавене или не е третирана по друг метод, който гарантира липсата на патогени.
33. "Непреработена кожа с косми" е кожа с косми от преживни животни, която не е преминала през фабрично пране, не е получена чрез щавене или не е третирана по друг метод, който гарантира липсата на патогени.
34. "Непреработени пера или части от пера" са пера или части от пера, които не са третирани с пара или по друг метод, който гарантира липсата на патогени.
35. "Непреработена свинска четина" е свинска четина, която не е преминала фабрично пране, не е получена чрез щавене или не е третирана по друг метод, който гарантира липсата на патогени.
36. "Обработена кожа" е:
- а) суха;
 - б) сухо-солена или мокро-солена най-малко 14 дни преди изпращането;
 - в) осолена за 7 дни в морска сол с добавяне на натриев карбонат до 2 %;
 - г) изсушена за 42 дни при температура над 20 °C;
 - д) консервирана чрез процес, различен от щавене, одобрен от RBMC.
37. "Овкусител" са течности или дехидрирани преработени продукти от животински произход за подобряване на вкусовите стойности на храната за домашни любимци.
38. "Органични торове" и "почвени подобрители" са материали от животински произход, използвани за поддържане и подобряване на храненето на растенията, на физическите и химическите свойства и биологичната активност на почвите, поотделно или заедно; органичните торове и почвените подобрители могат да включват животински тор, съдържание от храносмилателния тракт, органични торове и преработени остатъци.
39. "Остатък от съдържанието на ферментационни остатъци" е съдържанието на храносмилателния тракт от бозайници и щрауси, независимо дали е отделено от храносмилателния тракт или не.
40. "Остатъчни вещества" са всички течни или твърди материали, получени в резултат от процеса на изгаряне или съвместно изгаряне, пречистване на отпадни води или на други процеси в предприятието за изгаряне или съвместно изгаряне. Остатъчните вещества включват и дънната пепел и шлаката, хвърчащата пепел и деструкторната (котлена) прах.
41. "Отговорно лице" е лице, което подписва търговския документ и приложенията му.
42. "Отдалечени области" са области, където животинската популация е толкова малка и където съоръженията са толкова надалеч, че нужните мерки за събирането и транспортирането създават прекалено много затруднения в сравнение с местно обезвреждане.
43. "Отсеви" са видими твърди животински материали, задържани във филтрите за отпадъчните води, където се изисква процес на предварителна обработка съгласно чл. 14.
44. "Партида" е производствена единица или няколко такива единици, произведени в отделно предприятие, в което се използват еднакви производствени параметри, а когато са съхранявани заедно - могат да бъдат идентифицирани за целите на обратното изземване от пазара с цел преработка или обезвреждане, ако изследванията покажат, че това се налага.
45. "Пасище" е земя, покрита с трева или друга тревна растителност, на която пасат животни, отглеждани в животновъдни обекти.
46. "Предлагане на пазара" е дейност с цел продажба на странични животински продукти или продукти, получени от тях, включени в тази наредба, на трета страна (трето лице) в рамките на ЕС или друга форма на доставка срещу заплащане, безплатно предоставяне на такава трета страна (трето лице) или съхранение с цел доставка на такава трета страна.
47. "Предприятие за изгаряне" е инсталация за изгаряне по смисъла на § 1, т. 1 на Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци.
48. "Предприятие за изгаряне с голям капацитет" е предприятие за изгаряне, различно от предприятие с малък капацитет.
49. "Предприятие за изгаряне с малък капацитет" е предприятие за изгаряне с капацитет до 50 kg странични продукти от животински произход на час.
50. "Предприятие за компостиране" е предприятие, в което се извършва биологично разграждане на продуктите от животински произход при аеробни условия.
51. "Предприятие за съвместно изгаряне" е инсталация за съвместно изгаряне по смисъла на § 1, т. 3 на Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци.
52. "Предприятие за производство на биогаз" е предприятие, в което се извършва биологично разпадане на продуктите от животински произход при анаеробни условия, с цел производство и събиране на биогазове.
53. "Предприятие за производство на храна за домашни любимци" е предприятие, което произвежда храна за домашни любимци, дъвчащи предмети за кучета или овкусител, за приготвянето на които се използват странични продукти от животински произход.
54. "Предприятие за технически продукти" е предприятие, в което страничните продукти от животински произход се използват за производство на технически продукти.
55. "Преработвателно предприятие" е преработвателно предприятие за странични продукти от животински произход.
56. "Преработвателно предприятие от категория 1" е предприятие, в което се преработват материали от категория 1 преди крайното им обезвреждане.
57. "Преработвателно предприятие от категория 2" е предприятие, в което се преработват материали от категория 2 преди крайното им обезвреждане, последваща преработка или употреба.

58. "Преработвателно предприятие от категория 3" е предприятие, където непреработени материали от категория 3 се преработват в преработени животински протеини и други преработени продукти, които могат да се използват за храна за животни.
59. "Преработен животински протеин" е животински протеин, получен от материали от категория 3, които са били обработени съгласно чл. 27 и са годни за директно влягане в храна за животни, включително храна за домашни любимци, или като органични торове или почвени подобрители; понятието не включва кръвни продукти, мляко, млечни продукти, коластра, желатин, хидролизиран протеин, дикалциев фосфат, яйца и яйчни продукти, трикалциев фосфат и колаген.
60. "Преработена храна за домашни любимци" е храна за домашни любимци, различна от сурова храна за домашни любимци, която е преминала преработката, посочена в чл. 59 - 78.
61. "Преработени продукти" са странични продукти от животински произход, които са преминали един от методите за преработка или друга обработка, съгласно чл. 41 - 78.
62. "Продукти, които се използват за диагноза in vitro" са пакетирани продукти, които са готови за употреба от крайния потребител, които съдържат кръвен продукт и се използват като реагент, реагентен продукт, калибратор, диагностикум (кит) или друга система, отделно или в комбинация, предназначени са за употреба in vitro за изследване на проби от човешки и животински произход (с изключение на органи за донорство или кръв), с цел диагноза на физиологичното състояние, здравословното състояние, заболяване или генетични аномалии или с цел да се определи безопасността или съвместимостта с реагенти.
63. "Производител" е лице, по време на чиято дейност се произвеждат странични продукти от животински произход.
64. "Пръжки" са остатъци, получени при топенето на мазнините, съдържащи протеин, след частичното разделяне на мазнини от вода.
65. "Пчелни продукти" са пчелен мед, пчелен восък, пчелно млечице, прополис или пчелен прашец, които се използват в пчеларството.
66. "Рибно брашно" е преработен животински протеин, получен от морски животни, с изключение на морски бозайници.
67. "Силажиране" е консервиране на странични продукти от риба с киселина.
68. "Склад за съхранение" е предприятие, различно от предприятие и междинно предприятие, в което преработените продукти се съхраняват временно преди крайната им употреба или обезвреждане.
69. "Смес от мазнини и масла" са плаващи във водата животински материали, събрани на повърхността на системите за отстраняване на мазнини от отпадъчните води, където се изисква процес на предварителна обработка съгласно чл. 14.
70. "Специфичнорискови материали" са материалите, посочени в чл. 13, ал. 1 от Наредба № 34 за профилактика и борба с някои трансмисивни спонгиформни енцефалопатии по животните.
71. "Странични животински продукти" са цели трупове или части от трупове на животни или продукти от животински произход, посочени в чл. 4, 5 и 6, които не са предназначени за консумация от хора, както и яйцеклетки, ембриони и сперма.
72. "Сурова храна за домашни любимци" е храна за домашни любимци, която не е преминала процес на консервиране освен охлаждане, замразяване или бързо замразяване с цел да се осигури запазването на продукта.
73. "Сборителен център" е място, в което се събират и обработват страничните продукти, посочени в чл. 80, ал. 2, предназначени за храна на животни.
74. "Съвместно изгаряне" е обезвреждането на странични продукти от животински произход или продукти, получени от тях в предприятия за съвместно изгаряне.
75. "Технически продукти" са продукти, получени от странични продукти от животински произход, непредназначени за консумация от хора или консумация от животни, включително щавени и обработени кожи с косми или кожи без косми, ловни трофеи, преработена вълна, козина, четина, пера и части от пера, серум от еднокопитни, кръвни продукти, фармацевтични и медицински средства, козметика, костни продукти за порцелан, желатин и лепило, органични торове, почвени подобрители, топени мазнини, производни на мазнини, преработен животински тор, мляко и млечни продукти.
76. "Топени мазнини" са мазнини, получени при преработката на материали от категория 2 или 3.
77. "Транзит" е транспортиране през територията на ЕС от страна, която не е член на ЕС, до друга такава страна.
78. "Трансмисивни спонгиформни енцефалопатии (TSE)" са всички трансмисивни спонгиформни енцефалопатии, с изключение на тези, които засягат човека.
79. "Търговия" е търговия между държави членки.
80. "Търговски причини" е продажба на стоки, предназначени за консумация от хора.
81. "Ферментационни остатъци" са остатъци, получени при трансформацията на странични продукти от животински произход в предприятие за биогаз.
82. "Утайка" са видими твърди животински материали или седименти, задържани в канализацията за оттичане на отпадъчните води, където се изисква процес на предварителна обработка съгласно чл. 14.
83. "Херметически затворен контейнер" е контейнер, чието предназначение е да предпазва съдържанието в него от попадане на микроорганизми.
84. "Хидролизирани протеини" са полипептиди, пептиди, аминокиселини и комбинация от тях, получени при хидролиза на странични продукти от животински произход.
85. "Химическо предприятие за преработка на мазнини от категория 2" е предприятие, в което се преработват топени мазнини, получени от материали от категория 2 съгласно чл. 32, ал. 1.
86. "Химическо предприятие за преработка на мазнини от категория 3" е предприятие, в което се преработват топени мазнини, получени от материали от категория 3.
87. "Храна за домашни любимци" е храна за домашни любимци, съдържаща материали от категория 3.
88. "Храна за животни" са:
- а) продукти от растителен или животински произход, пресни или консервирани, както и продуктите, добити от индустриалната им преработка;
- б) храна за животни са и органични или неорганични вещества, независимо дали съдържат добавки или не, които са предназначени за храна на животните директно или след преработката им в храни или премикси;
- в) преработени животински протеини, кръвни продукти, топени мазнини, рибно масло, деривати на мазнини, желатин и хидролизирани протеини, дикалциев фосфат, мляко, млечни продукти и коластра.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 66, ал. 2 от Закона за ветеринарномедицинската дейност и отменя Наредба № 50 от 2004 г. за ветеринарномедицинските изисквания към страничните продукти от животински произход, които не са предназначени за консумация от хора (ДВ, бр. 111 от 2004 г.) и е съгласувана с министъра на околната среда и водите.

§ 3. Наредбата влиза в сила от 1 май 2006 г.

§ 4. Изпълнението на наредбата се възлага на генералния директор на НВМС.

За министър: **Ст. Юруков**

Приложение № 1 към чл. 4, ал. 2, т. 2

Методи за преработка на странични животински продукти

Метод 1

Редукция (намаляване на размерите)

1. Ако размерът на парчетата на подлежащите на преработка странични животински продукти е над 50 mm, те се редуцират като размер чрез използване на подходящо оборудване, което е така настроено, че след редуциране размерът на всяко парче да не е по-голям от 50 mm. Всекидневно се проверява и документира ефективността на оборудването и състоянието му. Ако при проверките се установи наличие на парчета, по-големи от 50 mm, процесът се спира и оборудването се поправя преди възобновяване на процеса.

Време, температура, налягане

2. След редуциране страничните животински продукти се загряват при температура над 133 °C в сърцевината им без прекъсване в продължение на не по-малко от 20 min при налягане (абсолютно) не по-малко от 3 bar, произведено от наситена пара (под "наситена пара" се разбира, че всичкият въздух е отстранен и заместен от пара в цялата стерилизационна камера). Термичната обработка може да се прилага като самостоятелен процес, пред- или следпроцесна стерилизираща фаза.

3. Преработката се осъществява в партидна система.

Метод 2

Редукция (намаляване на размерите)

1. Ако размерът на парчетата на подлежащите на преработка странични животински продукти е над 150 mm, те се редуцират като размер чрез използване на подходящо оборудване, което е така настроено, че след редуциране размерът на всяко парче да не е по-голям от 150 mm. Всекидневно се проверява и документира ефективността на оборудването и състоянието му. Ако при проверките се установи наличие на парчета, по-големи от 150 mm, процесът се спира и оборудването се поправя преди възобновяване на процеса.
- Време, температура, налягане
2. След редукция страничните животински продукти се загряват при температура над 100 °C в сърцевината им в продължение на не по-малко от 125 min, над 110 °C в сърцевината им в продължение на не по-малко от 120 min, или над 120 °C в сърцевината им в продължение на не по-малко от 50 min.
3. Преработката се осъществява в партидна система.
4. Страничните животински продукти се обработват термично по начин, който осигурява постигане на необходимите показатели за температура и време.

Метод 3

Редукция (намаляване на размерите)

1. Ако размерът на парчетата на подлежащите на преработка странични животински продукти е над 30 mm, те се редуцират като размер чрез използване на подходящо оборудване, което е така настроено, че след редуциране размерът на всяко парче да не е по-голям от 30 mm. Всекидневно се проверява и документира ефективността на оборудването и състоянието му. Ако при проверките се установи наличие на парчета, по-големи от 30 mm, процесът се спира и оборудването се поправя преди възобновяване на процеса.
- Време, температура, налягане
2. След редукция страничните животински продукти се загряват при температура над 100 °C в сърцевината им в продължение на не по-малко от 95 min, над 110 °C в сърцевината им в продължение на не по-малко от 55 min, и до температура в сърцевината над 120 °C в продължение най-малко на 13 min.
3. Преработката може да се осъществява в партидна система или в непрекъсната система на преработка.
4. Страничните животински продукти се обработват термично по начин, който осигурява постигане на необходимите показатели за температура и време.

Метод 4

Редукция (намаляване на размерите)

1. Ако размерът на парчетата на подлежащите на преработка странични животински продукти е над 30 mm, те се редуцират като размер чрез използване на подходящо оборудване, което да е така настроено, че след редуциране размерът на всяко парче да не е по-голям от 30 mm. Всекидневно се проверява и документира ефективността на оборудването и състоянието му. Ако при проверките се установи наличие на парчета, по-големи от 30 mm, процесът се спира и оборудването се поправя преди възобновяване на процеса.
- Време, температура, налягане
2. След редукция страничните животински продукти се поставят в съд с добавена мазнина и се загряват при температура над 100 °C в сърцевината им в продължение на не по-малко от 16 min, над 110 °C в сърцевината им в продължение на не по-малко от 13 min, над 120 °C в сърцевината им в продължение на не по-малко от 8 min, и над 130 °C в сърцевината им в продължение на не по-малко от 3 min.
3. Преработката може да се осъществява в партидна система или в непрекъсната система на преработка.
4. Страничните животински продукти се обработват термично по начин, който осигурява постигане на необходимите показатели за температура и време.

Метод 5

Редукция (намаляване на размерите)

1. Ако размерът на парчетата на подлежащите на преработка странични животински продукти е над 20 mm, те се редуцират като размер чрез използване на подходящо оборудване, което да е така настроено, че след редуциране размерът на всяко парче да не е по-голям от 20 mm. Всекидневно се проверява и документира ефективността на оборудването и състоянието му. Ако при проверките се установи наличие на парчета, по-големи от 20 mm, процесът се спира и оборудването се поправя преди възобновяване на процеса.
- Време, температура, налягане
2. След редукция страничните животински продукти се загряват до тяхното коагулиране и след това пресовани, за да се отстранят мазнините и водата от протеиновия материал. След това материалът се загрява при температура над 80 °C в сърцевината му в продължение на не по-малко от 120 min и над 100 °C в сърцевината му в продължение на не по-малко от 60 min.
3. Преработката може да се осъществява в партидна система или в непрекъсната система на преработка.
4. Страничните животински продукти се обработват термично по начин, който осигурява постигане на необходимите показатели за температура и време.

Метод 6

(само за странични животински продукти от категория 3 от рибен произход)

Редукция (намаляване на размерите)

1. Страничните животински продукти се редуцират до размер, равен или по-малък от:
а) 50 mm в случай на прилагане на термична обработка, съгласно изискванията на т. 2, буква "а";
б) 30 mm в случай на прилагане на термична обработка, съгласно изискванията на т. 2, буква "б".
След това същите се смесват с мравчена киселина с цел редуциране и поддържане на pH до стойност не по-голяма от 4,0. Получената смес се оставя да престои в продължение най-малко на 24 h преди по-нататъшното ѝ третиране.
- Време и температура
2. След редукцията сместа се загрява до:
а) не по-малко от 90 °C в сърцевината в продължение най-малко за 60 min;
б) не по-малко от 70 °C в сърцевината в продължение най-малко за 60 min.
- При непрекъснат цикъл на работа сместа се вкарва в топлинен конвертор, като преминаването ѝ се контролира чрез механични команди, ограничаващи нейното отстраняване по такъв начин, че в края на термичната обработка продуктът да е преминал през цикъл, който е достатъчен както по отношение на време, така и на температура.

Метод 7

1. Всеки метод за преработка, който е одобрен от RBMC, когато собственикът или управителят на предприятието докаже, че в продължение на един месец всекидневно е вземана проба от крайния продукт, която е била в съответствие със следните микробиологични стандарти:
а) проби от материала, взети директно след топлинната обработка:
Clostridium perfringens отсъства в 1 g от продуктите
б) проби от материала, взети по време на съхранение или при изваждане от съхранение в преработвателното предприятие
Salmonella: отсъствие в 25 g; n=5, c=0, m=0, M=0;
Enterobacteriaceae: n=5, c=2, m=10, M=300 в 1 g.
Където:
n = брой на пробите, които трябва да бъдат изследвани;
m = гранична стойност за брой на бактериите; резултатът следва да се разглежда като задоволителен, ако броят на бактериите във всички проби не е по-голям от m;
M = максимална стойност за брой на бактериите; резултатът следва да се разглежда като незадоволителен, ако броят на бактериите в една или повече от една проба е M или повече от M; и
c = брой на пробите, бактериалното число на които би могло да е между m и M; пробата продължава да се разглежда като приемлива, ако бактериалното число на другите проби е m или по-малко от m.
2. Подробностите за ККТ, в съответствие с които преработвателното предприятие спазва микробиологичните стандарти, се документират и архивират с цел собственикът, операторът или друг представител, както и компетентните органи да са в състояние да следят функционирането на преработвателното предприятие. Подлежащата на документиране, архивиране и следене информация задължително включва размера на парчетата, критичната температура и когато това е приложимо - абсолютното времетраене, профила на налягането, степента и скоростта на захранване със суровина и степента на рециклиране на мазнини.
3. Тази информация се предоставя на Европейската комисия при поискване.

Приложение № 2 към чл. 4, 5 и 6

Процес на алкална хидролиза

1. "Алкална хидролиза" е обработка на странични животински продукти при спазване на следните условия:

- А. Използва се или разтвор на натриев хидрооксид (NaOH), или разтвор на калиев хидрооксид (KOH) (или комбиниран разтвор от тях) в количество, което осигурява приблизителна молекулна еквивалентност към теглото, типа и състава на животинските продукти, които следва да бъдат подложени на термична преработка. При наличие в страничните животински продукти с високо съдържание на мазнини, които биха неутрализирали основата, добавената база се коригира спрямо текущото мастно съдържание на материала.
- Б. Страничните животински продукти и алкалната смес се загряват до температура в сърцевината не по-малка от 150 °C и до (абсолютно) налягане не по-малко от 4 bar в продължение на не по-малко от:
(а) 3 h без прекъсване;
(б) 6 h без прекъсване в случай на третиране на странични животински продукти, посочени в чл. 4, ал. 1, т. 1, букви "а" и "б"; независимо от това е разрешено е да се преработва в съответствие с изискванията на т. 1, букви "б" - "а" материал, добит от животни, посочени в чл. 4, ал. 1, т. 1, буква "б", при условие че:
- животните са били под 24-месечна възраст по време на умъртвяването им, или
- животните са били подложени на лабораторно изследване за наличие на ТСЕ на основание на Наредбата за профилактика, ограничаване и ликвидация на някои трансмисивни спонгиформни енцефалопatii по животните и резултатът от това изследване е отрицателен;
(в) 1 h без прекъсване в случай на странични животински продукти, състоящи се изключително от материали от риба или от птици.
- В. Процесът се осъществява в една партида и материалите в съда се разбъркват постоянно.
- Г. Страничните животински продукти се обработват по такъв начин, че изискванията за време, налягане и температура се постигат едновременно.
2. Страничните животински продукти се поставят в съд от стоманена сплав. Измереното количество от основа се добавя или в твърда форма, или под формата на разтвор, както това е посочено в т. 1А. Съдът е затворен и съдържанието се загрява в съответствие с т. 1Б.

Физическата енергия, генерирана от едно постоянно помпащо действие, води до непрекъсната циркулация на течния материал, намиращ се в съда, като по този начин подпомага процеса на термичната преработка до разтваряне на тъканите и омекване на кости и зъби.

3. След описаната по-горе обработка е допустимо получените в резултат от него материали да бъдат трансформирани в предприятие за биогаз, при условие че:

(а) осъществяваната в предприятието за биогаз обработка на материала, посочен в чл. 4, ал. 1, т. 1 и 2, както и на продуктите, получени от него, се провежда в същия обект и в рамките на една затворена система като процеса, описан в т. 1 и 2;

(б) налице е и функционира подходяща система за почистване на газовете, чрез която да се предотврати контаминиране на биогаза с протеинни остатъци;

(в) биогазът се подлага на бързо възпламеняване при температура не по-малка от 900 °C, последвано от бързо охлаждане ("гасене").

Процес на високотемпературна хидролиза при високо налягане

1. Процесът на високотемпературна хидролиза при високо налягане е обработка на странични животински продукти при спазването на следните условия:

(а) страничните животински продукти се загряват до температура в сърцевината не по-малка от 180 °C непрекъснато в продължение на не по-малко от 40 min при (абсолютно) налягане не по-малко от 12 bar, като това загряване се осъществява чрез прилагане на непряка пара върху биолитния реактор (*затворен съд за разграждане на биологична материя*, вж. по-долу);

(б) процесът се извършва партидно и материалът в съда се смесва постоянно;

(в) страничните животински продукти се обработват по такъв начин, че едновременно да бъдат постигнати изискванията за времетраене, температура и налягане.

2. Основата на технологията е парен реактор под високо налягане и при висока температура. При тези завишени налягания и температури се проявява явлението хидролиза, която разгражда на по-малки елементи дълговерижните молекули на органичния материал.

Страничните животински продукти, включително и цели животински трупове, се поставят в контейнер ("биолитен реактор"). Този съд се затваря и съдържанието му се загрява в съответствие с условията, посочени в т. 1(а). По време на дехидрационния цикъл водните пари се кондензират и могат да се използват за други цели или да се изхвърлят навън. Всеки цикъл на един реактор е с продължителност от около 4 h.

Процес за получаване на биогаз чрез хидролиза при високо налягане

1. Под процес за получаване на биогаз чрез хидролиза при високо налягане се разбира обработка на странични животински продукти при спазване на следните условия:

(а) страничните животински продукти първоначално се преработват, като се използва преработвателен метод 1 от приложение № 1, в преработвателно предприятие, одобрено в съответствие с изискванията на тази наредба;

(б) след изпълнението на посочения по-горе процес обезмаслените материали се третират при температура не по-малка от 220 °C в продължение на не по-малко от 20 min при (абсолютно) налягане не по-малко от 25 bar, като загряването се осъществява на два етапа - първо чрез директно впръскване на пара и след това чрез индиректно такова в коаксиален топлообменник;

(в) процесът се осъществява по партии или в непрекъснат процес, като материалът се разбърква постоянно;

(г) страничните животински продукти се обработват по такъв начин, че едновременно да бъдат постигнати изискванията за времетраене, температура и налягане;

(д) След това получените в резултат материал се смесва с вода и се подлага на анаеробна ферментация (трансформация в биогаз) в реактор за биогаз.

2. В случаи на обработване на странични животински продукти от категория 1:

(а) целият процес трябва да се осъществява в един-единствен обект и в затворена система;

(б) произведеният по време на процеса биогаз се възпламенява бързо в същото предприятие при температура не по-малка от 900 °C, последвано от бързо охлаждане ("загасяване"), като е нужно да има подходяща система за почистване на газовете, която да предпазва от контаминиране с протеинни остатъци на биогаза или на газовете, получени от изгарянето му.

3. Процесът е разработен така, че да осигури преработка на материал, идващ от конвенционално предприятие за обезвреждане на животински материали, чрез използване на преработвателен метод 1.

Материалът се третира в съответствие с изискванията на т. 1(б), след което полученото се смесва с вода и се подлага на биогазена ферментация.

Процес на производство на биодизел

1. Под производство на биодизел следва да се разбира третиране на мастна фракция на странични животински продукти (животински мазнини) при спазване на следните условия:

А. Мастната фракция на страничните животински продукти се преработва първоначално, като се използва:

(а) метод на преработка 1, както е посочен в приложение № 1, в случаите на материали от категория 1 или 2;

(б) които и да било от преработвателните методи от 1 до 5 или 7 в случаите на материали, добити от риба, а за материали от категория 3 - метод 6, както същият е формулиран в приложение № 1.

Б. Преработените мазнини се отделят от протеина, а неразтворимите примеси се отстраняват до ниво не по-голямо от 0,15 % теглови, като впоследствие се подлагат на естерификация и трансестерификация. Независимо от това обаче естерификация не се изисква за преработени мазнини от категория 3. За постигане на естерификация стойността на pH се намалява до под 1,0 чрез добавяне на сярна киселина (H₂SO₄, 1,2 - 2-моларна концентрация) или еквивалентна киселина, като сместа се загрява до 72 °C в продължение на 2 h, през които същата се разбърква интензивно. Трансестерификацията трябва да се провежда, като се увеличава стойността на pH до около 14,0 с помощта на 15 % разтвор на калиев хидроксид (KOH; 1 - 3 моларна концентрация) или на еквивалентна основа при температура между 35 и 50 °C в продължение на не по-малко от 15 до 30 min. Трансестерификацията се извършва двукратно при спазване на описаните по-горе условия и чрез използване на нов разтвор на основа. Този процес се последва от рафиниране (пречистване) на продуктите, включващо вакуумна дестилация при температура 150 °C, водещи до получаването на биодизел.

В. В случай на биодизел, получен в резултат от третирането на материал от категория 1, трябва да има и да действа подходяща система за почистване на газовете с цел да се изключи след изгарянето на биодизела да съществува емисия от евентуални неизгорели протеинни остатъци.

2. Животински мазнини се преработват за производство на биодизел, съставен от метилни естери на мастни киселини. Това се постига чрез подлагане на мазнините на мастна естерификация и/или трансестерификация. След последвалото рафиниране (пречистване) на продуктите, включително и вакуумна дестилация, се получава биодизел, което се използва като гориво за изгаряне.

Процес на газификация по Бруукс

1. Под процес на газификация по Бруукс следва да се разбира обработка на странични животински продукти при спазване на следните условия:

(а) камерата за последващо изгаряне се затопля при използване на природен газ;

(б) страничните животински продукти се зареждат в първичната камера на газификатора и вратата му се затваря; в първичната камера няма горелки, като за загряването ѝ се използва топлинна енергия, предадена от камерата за последващо изгаряне, разположена под първичната камера; единственият въздух, допускан до първичната камера, е този, преминал през три входящи дози, монтирани върху основната врата и предназначени да увеличат ефективността на процеса;

(в) страничните животински продукти се превръщат в летливи комплексни въглеродороди и получените в резултат от това газове преминават от първичната във вторичната камера през тесен, разположен в горната част на задната стена отвор към зоните за смесване и кракинг, където същите се разграждат до техните съставни елементи; накрая газовете минават в камерата за последващо изгаряне, където биват изгаряни в пламък от захранвана с природен газ горелка при наличието на излишък от въздух;

(г) във всяко отделно съоръжение за осъществяване на такъв процес има по две горелки и по два вторични въздушни вентилатора за резерв в случай на отпадане на някоя горелка или някой въздушен вентилатор;

вторичната камера е проектирана и изпълнена така, че да дава минимално време на пребиваване от две секунди при температура не по-малка от 950 °C при всички условия на изгаряне;

(д) при напускане на вторичната камера отработените газове преминават през барометричен заглушител в основата на комина, където същите се охлаждат и разреждат с външен въздух, запазвайки постоянно налягането в първичната и вторичната камера;

(е) процесът се осъществява в 24-часов цикъл, включващ зареждане, преработка, охлаждане и отстраняване на пепелта.

В края на цикъла остатъчната пепел се отстранява от първичната камера посредством система за вакуумно изсмукване и се вкарва директно в затворени торби, които след това се запечатват и транспортират за обезвреждане по реда на чл. 4, ал. 2, т. 8, букви "а" и "б" извън обекта.

2. Процесът използва високотемпературно изгаряне при излишък на кислород за окисляване на органичната материя до CO₂, NO₂ и H₂O.

Използва се партиден процес с удължено време на престой на страничните животински продукти от около 24 h. Източникът на топлинна енергия е вторичната камера, загрявана с природен газ и разположена под първичната камера (в която се поставят тъканите, които следва да се преработват). Произведените в резултат от процеса на горене газове влизат във вторичната камера, където се окисляват още повече. Газовият поток има минимално време на престой от 2 секунди при препоръчителна температура 950 °C. След това газовете минават през "барометричен заглушител", където се смесват с външния въздух.

3. Не се разрешава газифицирането на други материали, различни от страничните животински продукти.

Приложение № 3 към чл. 9, ал. 1

Търговски документ

за транспортирането в границите на Европейската общност на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, които не са предназначени за човешка консумация съгласно Регламент 1774 от 2002 г.⁽¹⁾

Забележка към превозвачите. Настоящият документ трябва да придружава пратката⁽²⁾ от мястото на товарене за изпращане за крайно местоназначение, докато същата пристигне в крайно местоназначение./Note to the transporters: This document must accompany the consignment⁽²⁾ from the place of loading for dispatch until it reaches the point of destination.

Забележка на редакцията: виж приложението в PDF-а на броя

Микробиологични показатели, на които трябва да отговаря крайният продукт

Salmonella: отсъствие в 25 g; n=5, c=0, m=0, M=0;

Enterobacteriaceae: n=5, c=2, m=10, M=300 в 1g.

където:

- n е броят на пробите, които трябва да бъдат изследвани;
- m = пределната стойност за брой на бактериите; резултатът следва да се разглежда като задоволителен, ако броят на бактериите във всички проби не е по-голям от m;
- M = максималната стойност за брой на бактериите; резултатът следва да се разглежда като незадоволителен, ако броят на бактериите в една или повече от една проба е M или повече от M;
- c = броят на пробите, бактериалното число на които би могло да е между m и M; пробата продължава да се разглежда като приемлива, ако бактериалното число на другите проби е m или по-малко от m.

Приложение № 5 към чл. 98, ал. 3

Декларация

Декларация от вносителите на кости и продукти от кости (без месо), рога и продукти от рога (без месо), копита и продукти от копита (без месо), които не са предназначени за влагане в храни, органични торове и почвени обогатители, и с направление към Европейската общност

Декларацията е предназначена само за ветеринарни цели и трябва да придружава пратката до граничните контролно-пропускателни пунктове.

Аз, долуподписаният, декларирам, че следните продукти:

а) кости и продукти от кости (без месо)

б) рога и продукти от рога (без месо)

в) копита и продукти от копита (без месо)

са предназначени за внос в Р България, като декларирам, че те няма да бъдат използвани като храни, хранителни съставки, органични торове и почвени обогатители и ще бъдат изпратени директно до следните преработващи предприятия:

Име:.....

Адрес:.....

Вносител

Име:.....

Адрес:.....

Получено в:.....

на.....

(място)

(дата)

Подпис.....

Номер на сертификата, придружаващ материалите:.....

Официален печат на граничния контролно-пропускателен пункт на влизане в Р България

Подпис.....

(Подпис на официалния ветеринарен лекар на граничния контролно-пропускателен пункт)

Име:.....

букви)

(име с главни

14190